

**ELŐFIZETÉS**

**HELYBEN:**  
 Egy évre ..... 24 korona.  
 Három évre ..... 2 korona.  
**VIDÉKEN:**  
 Egy évre ..... 28 korona.  
 Három évre ..... 2 k. 40 f.  
**HIRDTÉREK:**  
 Első sor első sor egy sor 20 fillér,  
 utána következők 16 fillér.  
 Utolsó sor első sor 40 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI NAPILAP.**

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és csanádi egyesület  
 vasutak palotájában.  
 TELEFON-SZÁM: 352.

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Részvénytársaság.  
 József főherceg-ut 22. ■  
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

STAUER JÓZSEF

Csütörtök, december 7.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- Az Operától Konrádig.
- Összehívják a delegációkat.
- Elnökség az állami tisztviselők aradi szövetségében
- Fegyháza itélték a váltóhamisító iskolaigazgatót.
- Arad polgársága a főúti közlekedés rendezéséért.
- A negyedmillió család.
- Felruházott 600 szegénytanuló.
- A kereskedelmi miniszter hosszúpályi képviselő.
- A Katolikus Kör estélye.
- Tarkaságok.

**Ahol nem fizetnek adót.**

Arad, december 6

Az aradi pénzügyigazgató — az állami tisztviselők helyzetéről előtünk nyilatkozva, — a falubeli emberek nevezetes privilégiumáról tett említést. A „nem adózunk“ elve ezernyolcszáznegyvennyolc után is megmaradt, csak most nem a nemesek alkalmazzák, hanem a falvak boldog lakói, akik, legalább Aradmegyében adójuk nagy részét nem fizetik be. A maguk jószántából ép annyira nem fizetik, mint a hogy tulnyomó részben nem fizetjük mi se, városi emberek: de amig bennünket számon vesz és tette kényszerít az adóvégrehajtó, a falun a községi jegyzők ezt elmulasztják tenni. A pénzügyigazgató szerint lanyhaságból; mi azt hisszük, a tulhalmozottság miatt, amely a falusi jegyzőket elborítja. Ott ahol egy ember a szellemi vezetője, jogi tanácsadója, anyakönyvvezetője, mindenféle

nyilvántartója és adószedője a községnek, nem csoda, ha ez az egy ember az adóbehajtás mezején sok fűvet a tarlón hagy, amit pedig le lehetett volna kaszálni.

— Ha a községekben mind az adót beszednék, — sóhajtott föl a pénzügyigazgató, — akkor dehogy is lenne szükség új adókra, hogy az állami tisztviselők igényeit kielégítsék!

Nincs ellenszenvesebb feladat, mint az egzektort uszítani valakire. Nem is tennők a falu jámbornépével szemben, ha az ő kedvezményüknek más oldala nem lenne. De az állami tisztviselők követelése, valamint az államháztartásban jelentkező egyéb igények, mihelyt a rendes jövedelmekből nem lesznek fedezhetők, okvetlenül új, közvetlen és közvetett adók kivetését vonja maga után. A végső eredmény tehát ez: azok miatt, akik a mostani adót nem fizetik, a kin azt be nem hajtják, kétszeres adót szednek azokon, akik keze ügyében és figyelmében állanak az adóbehajtásnak.

Ez már erősen egyenlőtlen állapot, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a falusi embernek a megélhetés nem ad olyan küzdelmet, mint a minőt a városi ember kénytelen végigharcolni. Fölhozhatnák ezzel szemben, hogy a falusi ember nem élvezi „a kultúrának és a modern technikának annyi áldását“, mint vá-

rosi felebarátja. Ami ezt illeti, a városi népnek ezekért az áldásokért mindig külön belépő-díjat kell fizetnie: azzal, hogy vastagon fölserfölt házbért fizet, hogy az élelmiszereket, tűzifát s egyebet kegyetlen drágán fizet, — még semmit se élvezett ama bizonyos kulturából és modern technikából. A falusi embernek ezzel szemben nem kell a lakásdrágasággal, az élelmiszerek drágaságával küzdeni, tehát az anyagi helyzete máris kedvezőbb, mint a városié.

Mindehhez járul, amint most kiderül az adózás kedvezménye, amely törvénybe foglalva nincsen, s talán ép azért érvényesül. Pedig, ha az egyenlő teherviselés elméletét befogadtuk, annak a gyakorlatban is érvényt kell szerezni. Ha a községi jegyzők mai reszortjuk mellett nem győzik az adóbehajtást kellő komolysággal el látni, vagy ha a helyzetük nem alkalmas arra, hogy ezzel a község rokonszenvét kockáztassák, — gondoskodjék az állam más módokról. Nem értjük ez alatt természetesen azt, hogy a falvakra egy dandár végrehajtót szabadítsanak, akik irgalom nélkül préseljék ki az adót, egész az utolsó párnáig. Hanem van az adószedésnek más, humanus és tapintatos módja is, amelylyel az állam követeléseinek érvényt lehet szerezni.

Senki se bizhatik abban, hogy az állam kiadásai csökkenni fognak és hogy az állam iránt támasztott igé-

**Arnyak.**

Írta: Fonyi Ilonka.

Az asszony abbagyát a kézimunkát. Korán sötétdő novemberi délután volt; alig mult négy óra s nem látott már. Az apró kis öltések, az arnyalatok összefolytak a szeméi előtt s a művésziessen himzett virágból egyszerre egy nagy piros folt lett. Egy alakatlan, csunys, vigyorgó nagy folt. Összerezent az asszony, de nem tudta levenni a szeméit a foltól. Nézte. Valami ellelálhatatlan erő kényszerítette. Engedelmeskednie kellett. — Pedig irtózott tőle. Mennél tovább nézte, annál jobban irtózott tőle. Valami kőbűnös, babonás félelem szállta meg a lelkét; szeretete volna eltakarni az arcát, de nem volt ereje hozzá. Nem tudta megmozdítani a kezét. Mintha hirtelen megténuult volna. Reszketett, de csak egyre nézte a foltot és az lassankint mintha elevenedni kezdett volna. Mintha mozgott volna, alig észrevehető mozgással. Aztán meg nagyobb lett, szélesebb, hosszabb, — formálódott és a nagy vigyorgó piros foltból egyszerre csak egy emberi fej lett. Egy gyönyörű szép, szomorú szemű emberi fej. Az asszonynak összeszorult a torka. A szíve pedig fájdalmasan dobant meg. Látta már ezt a fejet. Ismeri ezt az arcot. Ezeket a szemeket; ezeket a beszédeket, méla, szép szemeket. Ismeri. És egyszerre könnyes lett a szemé... Az ajkát is, a halgatag, keskeny, piros ajkát, olyan, mint egy szalag, egy kis darab égő szalag... A homlokát, a sima, fehér szép magas homlokát.

Csupa értelem, csupa néma beszéd... A haját is; a dus, szőke haját, a selymeset, puhát. Az alakot is hozzá, a magas, sugár, szép egyenes alakot, ott áll már az egész ember előtte, a halvány arcu, csengő hangu, póta-lelkű Kelemen Odón.

Az asszony lehunyta a szemét, de akkor s látta. Felnyitotta, de akkor is ott volt. Elfordult, akkor meg a fal mellett állt, kiegyenesedve, mint sugár jegenye.

Akárhova nézett, csak elibe került, a nagy kályha mellől, az íróasztaltól, a könyvesszek rényttől, mindenütt őt látta, mindenütt ott volt és egyszerre mintha csak beszélni kezdett volna, halkán, szomorúan:

— Eljöttem hozzád. Régen készültem. De sohasem voltál egyedül. Fényes társaságban, csillogó teremben, habzó pezsgő mellett, vidám zene hangja kábitott, ámitott, altatta a szíved. El is halgattatta, el is altatgatta, el is felejtettél... Rem sem gondoltál... Aki meghal, ugy-e eltakarja a föld, minak is járna vissza? Élőké a világ, nyugodjanak a holtak. Odalent nyugalom van, ugy-e te azt hiszed? De nem egészen ugy van, én ott sem nyugodhatok. Az a kicsi golyó, az a véres sebhely, csak fél munkát végzett, mert te itt maradtál. Aki pedig ugy szeret, mint én, az odaát is az élőre gondol, akit itt hagyott, aki után vágyott, akit szeretett, aki nem lehetett az övé. Nem lehetett, mert nem akart. — Kétség voltam; senki, kicsi, szürke ember, koldus szegény; ez volt az átkom... Nem adhattam volna méltó méltót a szegénységnek, fényt,

pompát, csillogást a hiúságnak. Csak szerelmet, odaadó, csókos, nagy szerelmet. A szívem vérét, a lelkem álmát, dallamát. Kikacagott. Mit ér az a dal, ha meg nem értik. A szerelem, ha viszonzva nincs, mit ér az egész élet, ha tartalma nincs, ha célja elveszett?

Egy ólomgolyót, annyit megér; de azért aztán oda is lehet adni. Hát oda is adtam. — Minek tartogattam volna. Nekem nem volt értékes; másnak sem, senkinek. De valakinek mégis. Az édesanyámnak... Szegény öregasszony, hogy kétségbeesett, tördelte a kezét, hogy egyedül maradt minden támasz nélkül. Hogy elmentem tőle, egyre hullt a könnye, hullt, hullt, még oda nem jött ő is hozzám... Most már együtt vagyunk, mindig együtt. Két szerető szívű. Két szomorú ember. A kezemet tartja, látod? itt is, most is. Már csak te hiányzol... Már csak téged várlak, mert te is el fogsz jönni. Talán nemsokára. Nem bírod ki soká ezt az életet. Ami után vágyódtál, miért elhagytál. És nem neked való. Sok éjszakázás, a pezsgő, tánc, zene. Nem erre születél, ugy-e nem vagy boldog? A drága selyembe, csillogó ékszer közt nincs egy csópp szeretet. Most nincs itt az urad, azt nem tudod, hol jár, új kalandok után — nem törődik veled. Nem kellesz már neki, nem vágyódik már utánad. Hát élet ez, öröm, boldogság vesz körül? Hátug, csalfa fény az, mely elkápráztat, amely ámit, kábit, altatja a szíved...

Az asszony kiáltani akart, de nem tudott. mozdulni szeretett volna, de nem birt. Lenyü-

nyekben visszaesés fog bekövetkezni. S ha a kiadások növekedésével számolni kell, akkor ezek fedezésére második sorban szedjék elő az új adókat; az első az legyen, hogy a meglevő adókat egyenlően szedjék be azoktól, akikre az ki van vetve s akik — azt meg tudják fizetni.

Igen, ezt az egyet is figyelembe kell venni. Ha a falusi adók nagy része a jegyzők indolenciájából marad beszédetlen, akkor a pénzügyigazgatónak van igaza s akkor nyomaték-kal megismételjük, amit mondottunk. De ha a nagy adóhiánynak az az oka, hogy az adót nem fizetőkön az adót nem is lehetne behajtani, akkor egy szomorú tény fölött állunk, amelyen nem lehet változtatni, amelybe tehát meg kell nyugodni.

## Az Operától Konrádig.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 6.

A mai ülés első részét a véderőjavaslat vitája foglalta le, azután pedig interpellációs válaszokat és interpellációkat hallgatott meg a Ház, melyek közül a legnagyobb érdeklődést Apponyi Albert grófnak a Konrád válság dolgában a miniszterelnökhöz intézett interpellációja keltette. Választ ma, minthogy a miniszterelnök Bécsben van, Apponyi gróf még nem kaphatott.

Náway elnök nyitotta meg az ülést fél 11 órakor. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után jelentette, hogy Hontmegye feliratot küldött az argentinai husbehozatal tárgyában. Az interpellációs könyven a következő újabb interpellációkat jegyezték be: Apponyi Albert gróf a vezérkari főnök lemondása és a külpolitikai helyzet tárgyában, Beck Lajos a vagyonhiány, Ráth Endre a közszállítási sérelmek, Bikády Antal a dohánytőzsde engedélyek politikai szempontból való megvonása és Som-sich Tihamér gróf a feridőz szárvasmarha be-

gőzték az árnyak. Az anya, meg a fia. Nem látott más semmit, csak a nagy oserépkályha kilobbanó lángja mellett az árnyakat a falon. Még mindig ott voltak, mindenütt előtte, akármerre nézett.

Összeszorult a szíve, olyan egyedül érezte magát, olyan elbagyatozott. Senkije sincsen, aki igazán szerető. Senki, aki mellette volna. Hazug, képmutatóvilág, amely a világa. De hát ő akarta; a pompát, a kincset. Félt a szégyenségtől, a nélkülözéstől. És most nem nélkülöz, nem koldus szegény?

A szobaleány jött felgyújtani a villant. Nesztelenül, észre sem vette, szinte megijedt a világosságtól. Egy pillanatra azt sem tudta, hol van. Körülnézett. A képek a falon, a butorok, a szőnyegek, minden oly ismerős. Itthon van. És ez megnyugtatta. Egyszerre erős lett, bátor. Hirtelen fölállt és a nimzó ráma csőrömpölve esett le a kis himző asztalról. — Fel-emelte. És akkor rávigyogott a nagy piros virág. Selymes szirmai csak úgy égtek a villanyfényben, mintha tűzből lettek volna, égő, szikrázó parázsból... Összerezgett. — Aztán gyorsan lebontotta a megkezdett munkát a himzőrájáról. — Összegyűrte és bedobta a nagy oserépkályhába.

Lobbot vetett a könnyű selyem. Zizegett, sustorgott, de csak egy percig, aztán hamu lett, egy parányi kis hamu. Ott vonaglott, izgett-mozgott, de csak egy pillanatig — aztán az is elment.

Az asszony gunyosan felkacagott. Aztán büszkén, felemelt fejjel, mint egy királynő, a másik szobába ment. Sorra járta az egész nagy feyben uszó látszat s az árnyak velemmentek észrevétlenül, lassan, suhanva.

tegség hanyag ellenőrzése tárgyában. Tekintettel a nagyszámú interpellációkra s hogy Zichy miniszter 3 interpellációra válaszol, az elnök javasolta, hogy a Ház fél 1 órakor térjen át az interpellációkra.

(A véderő reform ellen.)

Napirend szerint következett a véderőjavaslat tárgyalása.

Bizony Ákos: Élesen bírálja a javaslatot és bizonyítja, hogy ez a parlament nem hivatott a véderőjavaslat tárgyalására. Elsmeri, hogy az ország a választásokon a függetlenségi párt ellen döntött, mert unta a meddő harcot és bizott a munkapártban. Ez a párt azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket és a nemzet jogos kívánságait figyelmen kívül hagyta. Ismerteti az ellenzék küzdelmét a véderőjavaslatok ellen és bizonyítja, hogy az obstrukció jogos volt. Az ellenzék újabb megráztatás, hogy hiva az alkotmányos kormányzati rendszernek és minden nagyobb vita nélkül keresztül engedi a költségvetést, mely nemzeti érdekeket is szolgál. Törvényellenesnek jelenti ki a kormánynak azt az eljárását, hogy a véderőjavaslatok tárgyalása miatt egész nyáron át együtt tartotta a képviselőházat. A kormány ezzel a taktikával haroképtelenné akarta tenni az ellenzékot, hogy ezzel Ausztriának tegyen szolgálót. A kormány bele lovalta az ellenzékot a technikai obstrukcióba s ezzel az volt a terve, hogy új választást rendezzen s még inkább lepassza az ellenzéki képviselők számát. Ezt az eljárást most utólag is kénytelen elítélni.

A véderőjavaslatot nem szavazhatja meg, mert e javaslat a nemzet érdekei ellen van. Fájdalommal látja, hogy ez az ezeréves Magyarország milyen sajnálatraméltó helyet foglal el a többi nemzetek sorában. Még az apró balkáni országok is felette állanak, mert ha szegények is, de szabadok, függetlenek, ez az ország pedig le van igazva az osztrákok által. A szőnyegen fekvő véderőjavaslat is az osztrákok érdekeit szolgálja, azt tehát hazáját szerető magyar ember nem szavazhatja meg. Viszszatekintést vet az elmúlt századokra és bizonyítja, hogy a nemzet folyton küzdött az osztrákok önkényeskedése ellen és mindig követelte úgy az önálló vámterületet, mint az önálló magyar hadsereget. Beszéde további során a nemzet törvényben gyökeredzett jogait ismerteti.

Rátér ezután a reform részletes kritikájára s kimutatja, hogy a reform már csak a rendszertelensége és a belső ellentétei miatt is megvalósíthatatlan. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés balról.)

A Ház ezután egyszerű szavazással elhatározta, hogy a költségvetés tartamára az ülések idejét egy órával meghosszabbítja.

Ezután a Ház az interpellációkra tér át.

(A római hangverseny.)

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter felel Abraham Dezsőnek a római hangverseny ügyében előterjesztett interpellációjára. Csodálkozik, hogy épen arról az oldalról hangzott föl ez a kérdés, ahol a tavalyi költségvetési vitában az operai adminisztráció függetlenségét követelték. Hangoztatja, hogy ő is ennek az adminisztrációs függetlenségnek elvi alapján áll. Ép azért, bár beleegyezését adta az Operaház két művész-jének római szerepléséhez; amikor az Operaház igazgatója és főkarnagya meggyőzték őt arról, hogy a két művésznőt az Operaház nem tudja nélkülözni, visszavonta a rendelkezést. Bizik abban, hogy a római hangverseny ennek nem fogja kárát látni, mivel művészetünk van már annyira fejlett, hogy elsőrendű erőket tud kiállítani. Az Operaház művészi színvonala különben emelkedőben van, amiben máris nagy a része az új főkarnagynak, akit elsőrendű művészesembernek ismert meg; az operai adminisztrációt tehát a maga invenciójára és belátására kell bízni. Kéri válasza tudomásulvételét. (Helyeslés jobbról.)

Abraham Dezső nem veszi tudomásul a választ, mivel az Operaház igazgatósága azzal az okkal tagadja meg a szabadságolást, hogy a művésznőket nem nélkülözheti; ez az ok pedig nem áll meg.

Zichy János gróf hangoztatja, hogy az Operaház adminisztrációjába nem avatkozik be.

(A Konrád-ügy.)

Ezután Apponyi Albert gróf interpellált a Konrád-ügyben. Az interpelláció így szól:

1. Való e az, hogy a volt vezérkari főnöknek ez állásáról történt lemondása katonai oldalról mutatkozott olyan törekvésekkel függ össze, melyek oda irányultak, hogy külpolitikánk a kettős monarchia mindkét államának parlamentje által helyezett alap gondolatát, a hármasszövetséget, Olaszországgal szemben megbontsák?

2. Ha ez való és ha e törekvések ez idő szerint meg is hiúsultak, kötelességének ismeri e a miniszterelnök ur a fölött gondosan örködni, ha kell az iránt intézményes biztosítékot szerezni, hogy külső politikánkat egyedül az arra alkotmányunk szerint hivatott tényezők irányítsák és hogy egyáltalán más katonai befolyás a politikában ne érvényesüljön, mint az, amely a felelős közös hadügyminisztert és a két állam honvédelmi minisztereit, mindegyiket a maga alkotmányos hatáskörében megilleti?

3. Tekintettel a most lefolyt eseményekre, hajlandó e a miniszterelnök ur a Háznak a közös hadsereg vezérkari főnökének hatásköréről, a közös hadügyminiszterhez és a két honvédelmi miniszterhez való viszonyáról, tüzetes fővilágosítást adni?

4. Részgondol-e külügyi hivatalunk és kormányunk ezentul is a hármasszövetség politikájához és ha igen, nem látja-e a miniszterelnök ur a történetek és az azokhoz világosított fűzött kommentárok után szükségesnek, hogy e tekintetben határozott hivatalos nyilatkozat által minden kétely eloszlatassék? (Zajos helyeslés.)

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Az ülésnek két óra után volt vége.

## Összehívják

a delegációkat.

— Közös minisztertanács Bécsben. —

(Saját tudósítók telefonjelentése)

Budapest, december 6.

Héderváry gróf miniszterelnök szemmeringi üdülését félbeszakítva, Lukács László pénzügyminiszter pedig Budapestről tegnap este Bécsbe érkeztek, hogy részt vegyenek a mai közös miniszteri értekezleten a delegációk egybehívása dolgában. A közös miniszteri értekezleten megállapodás jött létre arra nézve, hogy a delegációkat december 27-ére hívják össze oly célból, hogy a jövő év első hónapjaira a közös költségvetési provizóriumot megszavazzák, míg a delegációk érdemleges tanácskozása és a jövő évi közös költségvetés megszavazása tavaszra marad.

Lukács László pénzügyminiszter a miniszterelnökkel való találkozása alkalmából a magyar politikai helyzetről is tanácskozott Héderváry gróffal s jelentést tett azokról a tárgyalásokról, amelyeket Székely Ferenc igazságügyminiszter az utóbbi napokban az elcsúszk vezérférfiival folytatott. A két államférfiu tanácskozása erre vonatkozólag azt a megállapodást eredményezte, hogy a fegyverszünet kiterjesztése oly módon, hogy a képviselőház csupán a költségvetést tárgyalja, a véderőjavaslatok pedig a költségvetés elintézéséig teljesen lekerüljenek a napirendről, a kormányra nézve elfogadhatatlan, s a kormány ragaszkodik ahhoz, hogy az ellenzék változatlanul teljesítse a létrejött fegyverszünet feltételeit. Ilyen körülmények között a Székely igazságügyminiszter által megindított béketárgyalásokat félbeszakítják s nagy kérdés, hogy a kormány a fegyverszünet lejárta után egyáltalán hajlandó lesz-e az ellenzékkel újabb béketárgyalásokat kezdeni.

A magyar miniszterek bécsi tanácskozásáról és a közös miniszteri értekezletről a következő táviratokat kapták:

**Közös minisztertanács.**

Bécs, december 6. Héderváry Károly gróf miniszterelnök kedden este fél hét órakor feleségével a Szemmeringről Bécsbe érkezett és a Bank-gassei magyar bázisban szállt meg. Este fél 8 órakor megérkezett Lukács László pénzügyminiszter, aki mindenekelőtt a miniszterelnököt keresse fel, hogy tájékoztassa őt a parlamenti eseményekről és különösen Székely Ferenc igazságügyi miniszter tárgyalásairól. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter hosszabb ideig tanácskoztak erről az ügyről. Héderváry gróf a közös miniszteri értekezlet után ismét a Szemmeringre tért vissza, ahol még néhány napot fog eltölteni a alkalmasint a jövő hét elején utazik Budapestre vissza. Lukács László pénzügyminiszter még ma szándékozik visszautazni Budapestre.

A külügyminisztériumban ma délelőtt tízenegy órakor közös miniszteri értekezlet ült össze, amelyen Aehrenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével részt vett: Burián István báró közös pénzügyminiszter, Aufienberg lovag hadügyminiszter, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Héderváry Károly gróf és Stürgkh Károly gróf miniszterelnök, Lukács László és Zaleski lovag pénzügyminiszterek. Mint a Budapesti Tudósító irányadó helyen értesül, a közös miniszteri értekezlet a delegációknak a hónap végére tervezett bécsi tárgyalásainak előkészítésével foglalkozott: a delegációk ez ülésén közös költségvetési provizóriumot fognak kérni.

Az a hír, hogy a közös költségvetésben jelentékeny több követelések lesznek, minden alap nélkül való s a közös költségvetés semmi tekintetben sem lépi túl a normális keretet.

Bécsből jelentik: A közös minisztertanács délután 4 órakor tartott értekezletén az 1912. évi közös költségvetési előirányzat ügyében megkezdett tanácskozásokat befejezték. A delegációk egybehívására nézve elhatározták, hogy karácsony és újév között rövidebb üléseket tartanak.

**Nincs új paktum.**

A *Neue Freie Presse* a mai esti kiadásában a következőket írja: A miniszterelnök és Lukács László közt a politikai helyzetet érintő tanácskozás folyt és a miniszterelnök felfogását és álláspontját a következőkben körvonalazza: A kormány nem fogadhatja el azt a tervet, hogy a fegyverszünet ideje oly módon hosszabbítsák meg, hogy december 6-án túl a képviselőház egyáltalában ne tárgyalja a véderőjavaslatokat, hanem halassza el a költségvetés létrejötte utánra, amikor kizárólag ezek lesznek a napirenden. — A kormány ragaszkodik a november 8-án kötött megállapodás feltételeihez és azokon változtatni nem enged. Az ellenzéki pártokon áll, hogy betartsák-e a megegyezés feltételeit. Lukács László pénzügyminiszter halnap személyesen fogja közölni a választ Székely Ferenc igazságügyminiszterrel, aki aztán ki fogja jelenteni az ellenzéki vezérferfiak előtt, hogy a kormány a javaslatot nem fogadta el. Ebből azonban távolról sem következik az, hogy az igazságügyminiszternek a konzekvenciákat le kellene vonni. — A kormány tisztában van azzal és el van készülve arra, hogy ily körülmények közt az ellenzék beváltja fenyegetését és a munkaprogramon túl nem lesz hajlandó a barátságos tárgyalásra és ennek következtében a nemzetközi tárgyalások parlamentáris elintézése nagyon kérdéses lett, de a kormány erre nem vet súlyt, mert tökéletesen meglesz elégedve, hogyha a november 8-iki paktum szövegét beváltódik.

Ugyancsak a *Neue Freie Presse* közli, hogy politikai körökben sok szó esik az utóbbi időben egy memorandumról, amelyet a magyar parlament ellenzéke dolgozott ki. Tény, hogy azoknak a békéltető tárgyalásoknak során, amelyeket még Berzeviczy Albert vezetett, Apponyi Albert és Polónyi Géza papírosra vetették az ellenzék katonai követeléseit és azokat át-

nyújtották az akkori elnöknek. Apponyi 20, Polónyi 30 pontba foglalta követelését. Hogy a memorandum nem célozza a végleges békekötést, az abból is nyilvánvaló, hogy követeltek olyanokat is, melyekről már akkor tudta az ellenzék, hogy nem tartoznak ama követelések közé, melyek azonnal való megvalósítását sürgetik. Így például benne volt a magyar vezényszó követelése is. Ezek tényleg a miniszterelnök elé kerültek és Khuen-Héderváry nyomban kijelentette, hogy elvileg visszautasítja a memorandumot.

A felhivatalos Magyar Távirati Iroda ma este a következő közleményt adta ki:

Irányadó munkapárti körökben az a vélemény, hogy csak félreértés foroghat fenn Székely Ferenc igazságügyminiszter és az ellenzéki vezérferfiak közt, mert hogyha a tegnapi első tanácskozás alkalmával végleges megállapodásra jutottak volna, amit ellenzéki oldalról többen hangoztattak, akkor nem egyeztek volna meg abban, hogy másnap, azaz ma, ismét tárgyalnak a parlamentben.

**EGYESÜLETI ÉLET.****A Katolikus Kör estélye.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Harmadik felolvasó estjét rendezte ma az aradi Autonom Katolikus Kör nagyszámú hölgyközönség előtt és az eddigi estékhez hasonló szép sikerrel. A program szórakoztató részét élvezettel hallgatták végig és a propagáló előadások sem maradtak hatástalanok.

Az est első előadója Szekeres László dr. fiatal minoritarendű hittanár volt, aki a kereszténységről, mint tiszta és nemes örömök forrásáról tartott vallásos érzéstől átszőtt kissé szószékiek szabad előadást.

Zoltai Mátyás tanítóképezdei zenetanár hegedűn Godardo Benjámint romantikus hegedű-koncertjét interpretálta erős technikai hatással, poétikus lendülettel. A hegedűverseny mindhárom tételét megtapsolta a közönség, amely ép oly mértékben juttatta tetszését Zoltai Mátyásnak is, aki átérzéssel és finom megfigyeléssel kísérté szorgorán férje hegedűjátékát.

Az est befejező számát Monay Ferenc dr. aradi minorita plébános előadását Jézusról és a kongregációról nagy érdeklődéssel várták nemcsak azért, mert a kongregációk sokat vitatott kérdése, ma általános figyelemnek örvend, hanem azért is — amint erre maga az előadó is célzást tett — mert vasárnapra hirdettek egy szabadgondolkodó előadást hasonló címmel. Monay előadásában azt fejtegette, hogy a katolikus embernek Krisztus a követendő példaképe és a kongreganisták nem is tesznek egyebet, mint hiven és különös buzgalommal követik Krisztus tanítását és Mária életét állítják maguk elé eszményül. Szemelvényeket olvasott föl egyes kongregációk évi jelentéseiből arról, hogy milyen fegyelmező felebaráti szeretet, hitbuzgalmat erősítő hatása van a kongregációnak és arra a következtetésre jutott, hogy ép oly kevéssé kell elítélni a kongregációt, mert csak katolikusokat vesz föl, mint például a tudományos akadémiát, mert csak tudósokat fogad tagjai sorába.

Arról a titkos munkáról, amely miatt a kongregációk népszerűtlene, az előadás nem szólt.

(\*) Az aradi kereskedők köre e hó 8-án, pénteken este fél 9 órakor Haszinger utca 5. sz. alatt levő ideiglenes helyiségében választmányi ülést tart, melyre annak tagjait, valamint a tisztikart pontos megjelenésre kéri az elnökség.

**Elnökválság****az állami tisztviselők aradi szövetségében.**

— Róka József pénzügyigazgató nyilatkozata a lemondásáról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az állami tisztviselők napok óta beszéltek Aradon, hogy az országos szövetség aradi fiókjának elnöke, Róka József kir. tanácsos pénzügyigazgató lemondani készül az elnöki állásról, amelyben pedig oly sokat fáradozott tisztviselőtársai érdekében. A lemondási szándékot különböző kommentárokkal kísérik a szövetség tagjai. A verziók között szerep az a lemondási ok is, hogy az állami tisztviselők erőlyesen állást foglalni készülnek a családi pótlékot tartalmazó miniszteri javaslat ellen.

A híreszteléseket illetőleg Róka pénzügyigazgatóhoz fordultunk fölvilágosításért, aki a következőket volt szives mondani lemondása okairól, körülményeiről:

— Még nem mondtam le formálisan, csak tudtára adtam a tagoknak, hogy keressenek más elnököt, mert én tovább nem maradok meg az elnöki székben. Lemondási szándékom nem új keletű. Régen készülök otthagyni a tisztviselők szövetségét. Lemondásomnak tisztára személyes indokai vannak. Megmondom őszintén: én nem tudok egy uton haladni az Állami Tisztviselők Országos Szövetségének elnökével, Batthyány Tivadar gróffal. Szerintem az '05 elnöklése mellett az állami tisztviselők sohasem fognak jelentős eredményeket elérni se a parlamentben, se a kormányban. Batthyány gróf nem olyan férfi, aki teljes súlyjal fel tudna lépni a mi érdekünkben. Az ő szavának nincs jelentősége a kormány előtt. S nem is tudom, miért lett ő elnök? Hát át tudja ő érezni a mi kívánságainkat? Ahhoz mi nem járulhatunk, hogy ő az állami tisztviselők útján akarjon magának befolyást szerezni.

— Eltekintve attól, amiről hosszasan nem is akarok szólni, hogy ő főszabaddkőműves, — olyan politikát követ, amelyet az intelligens társadalom nem helyeselhet. Az általános, egyenlő titkos választójogot kívánja. Hát én ilyen emberrel nem dolgozom együtt. Az intelligencia uralmát fenn kell tartani, mert az nem tűrhető, hogy a műveletlen elem diktáljon a tanult néposztálynak. Láttam, hogy Batthyányi gróf nekünk soha nem hozhat kielégítő eredményeket, tehát nem is maradhattam meg felelősségteljes állásomban. Szerintem olyan nagytekinthető és befolyásos férfi, mint Tisza István gróf, való a szövetségünk élére, mert ha az megígér nekünk valamit, keresztül is viszi a kormányban.

— Az nem igaz, hogy én a családi pótlék miatt Aradon mutatkozó elégtelenség miatt mondanék le. Nem igaz, mintha én meg lennék elégedve a családi pótlékkal. Sőt ellenkezőleg: a tisztviselők között már kinyilvánítottam azt a véleményemet, hogy én is keveslem a vidéki hivatalnokoknak adott anyagi támogatást. Az a véleményem, hogy az állam minden nagyobb megterhelés nélkül többet is tudna adni a hivatalnokoknak; nem kell hozzá egy fillér új adó se, csak a mostani kivetett adók szigorú behajtása, amelyet azonban hozzájáruló állami alkalmazottakra kellene bízni. Az adóbehajtás Arad megyében gyatra állapotban van. Nem csoda, hiszen kénytelenek ahhoz nem értő emberek végezni. Amint látja, én is keveslem a pótlékot, de a mostani elnök alatt lehetetlen ellentétlenül szer-



vezni, mert az súlyos kudarcot járna. Már pedig a biztos bukás tudatával harcba menni nem akarok.

Értesülésünk szerint különben az állami tisztviselők aradi szövetsége legközelebb foglalkozik a családi pótlék ügyével. Előbb azonban bevárja, míg a központ december 10 én elást foglal ez ügyben. Az aradi fiók azt akarja, hogy eljárása egyöntetű legyen a központtal, amely országosan akarja szervezni a tisztviselők mozgalmát.

## Fegyházra ítélték a váltóhamisító iskolaigazgatót.

— Az aradi törvényszék ítélete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Ma déli 12 órakor hozta meg ítéletét az aradi kir. törvényszék Szabó György többszörös váltóhamisító bűnyében. A törvényszék súlyos szabadságvesztéssel, három és fél évi fegyházzal büntette a könyelmű igazgatót. Dőlelőtt megjelent Szabó György édesatyja is, aki egyszerű, szürös, eszímás román parasztember. Több mint másfél esztendeje, hogy nem látta a fiát és könny szökött a szemébe, amikor most, a börtönőr oldalán pillantotta meg. Ma délelőtt még egy tanut hallgatott ki a törvényszék. Ez Káplár Zsófia, a bűnös igazgató anyósa, aki a következő vallomást tette:

— Nagyon régen ismerem Szabó Györgyöt, abból az időből, amikor még az aradi tanítóképzőben tanult és hozzám járt kosztolni. Így ismerkedett meg a leánnyal. Megszerették egymást és a fiu alighogy megkapta a tanítói oklevelet, tizenkilencéves korában, feleségül vette a leányt. Akkor kinevezték Beregszóra egy román iskolához tanítónak 400 korona évi fizetéssel. Mondhatom, nagy nyomorral küzdött a család. A leányom gyakran betegeskedett és a jövedelem egy része orvosra, patikára kellett.

— Milyen volt a családi életük? — kérdezte az elnök.

— Amíg én náluk laktam elég jó családi életet éltek, nem tudom aztán Mikuláskán hogy éltek.

Az elnök ezután jelentette, hogy a tegnapi még vitás volt 80 koronás váltót a bűnyű iratai közt megtaláltak.

— Ezt is maga hamisította? — kérdezte Szabótól az elnök a váltóra mutatva.

— Igen, én hamisítottam, — felelte Szabó rezignáltan.

A bíróság ezzel befejezettnek nyilvánította a bizonyítási eljárást és felhívta Morocza Dénes kir. ügyészt a vádbeszéd elmondására. Az ügyész a vádirat értelmében szigorú büntetést kért, míg Kilyen Zoltán dr. védő a büntetés kiszabásánál a bíróság könyörületességére appellált. Megható szavakkal esetelte Szabó családjának nyomorát és kérte a bíróságot, vegye figyelembe, hogy az igazgató a nélkülözések kényszerítő hatása alatt követte el bűneit.

A bíróság rövid tanácskozás után 37 rendbeli folytatással elkövetett okirathamisítás és 2 rendbeli hivatali sikkasztás büntetésért három és fél évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. A vizsgálati fogsággal egy évet kitöltöttnek vett a bíróság. Az ítélet indoklásában hangoztatta a bíróság, hogy enyhítő körülménynek kell tekinteni vádlott büntetlen előéletét, töredelmes vallomását, továbbá azt, hogy tényleg sok adósága következtében jutott a bűn útjára.

Az ügyész megnyugodott, a védő pedig enyhítésért felebezzett. Az ügyész kérte a vizsgálati fogság fenntartását, a védő pedig azonnali szabadlábrahelyezést indítványozott.

A bíróság nem rendelte el a szabadonbocsátást, mert nincs rendes foglalkozása a vádlottnak s a büntetés előtt esetleg elszökhetik.

## Arad polgársága a főúti közlekedés rendezéséért.

— Beadvány a főkapitányhoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Irtuak arról, hogy Sarlot Domokos főkapitány előkészületeket tesz a főúti közlekedés célszerű megosztására vonatkozólag. A főkapitány is úgy látta, hogy a mai állapot nem maradhat meg, azért szabályrendelet tervezetet dolgoztatott ki a járművek főúti közlekedéséről. Tegnap felkereste őt Boros Iván Aradmegyei főjegyzője, Schill József főjegyzővel együtt s kérték, hogy a mai rendszeren lehetőleg sürgősen változtasson. Mivel azonban Sarlot válaszáat nem tartották megnyugtatónak, ma kérvényt szerkesztettek, amelyben elmondják aggodalmaikat a mostani állapot fenntartásáról. A kérvényt eddig száznyolcvan olyan aradi polgár írta alá, akiknek a társadalomban szavuk van. A holnap benyújtandó beadványt alább szó szerint közöljük:

Tekintetes Főkapitány ur! Hosszabb idő óta s nap nap után tapasztaljuk, hogy a város fő útjain (Andrássy tér, József főherceg ut, Boros Béni-tér) a járművek s különösen az autók minden akadály nélkül oly rémes sebességgel s oly rendszertelenül közlekednek, hogy ez által ugy saját, mint főképen gyermekeink életbiztonsága állandóan nagy veszedelembe forog. — Tudjuk azt is, hogy e miatt már több felszólamlás tétetett, az ez iránti panaszok azonban tudomásunk szerint orvoslást nem nyertek, sőt ezen tarthatatlan állapot megszüntetése érdekében akkor s illetve azután sem történt hatályos intézkedés, midőn Prigl István ügyvéd sajnálatos elgázoltatása alkalmából azt bizonyos mértékig.

A közelmúlt napokban Szántó Magda nevű gyermeket ütötte el a féktelenül száguldó autómobil, de mai napig sem látjuk nyomat annak, hogy a rendőrség a járművek botrányos szabálytalan és rendszertelen közlekedésének megszüntetése s ezáltal a személybiztonság szükséges és kötelelősegerterű megóvása érdekében eredményesen intézkedett volna. Minthogy pedig nekünk a saját és családtagjaink élete mindenk felett áll s abban a véleményben vagyunk, miszerint joggal igényelhetjük azt, hogy a város u cain örökös aggodalom és halálfélelem nélkül járhasunk, minthogy másrészt meggyőződésünk az, hogy a polgárok személybiztonságának — a nagyrészt csak ur kedvtelésből és a közérdek semmibevevéséből eredő s a járművek sebes és rendszertelen hajtásában megnyilvánuló visszaélésekkel való — megvédése Főkapitány urnak, mint a rendőrség fejének, nemcsak hatáskörébe tartozik, de törvényen alapuló legszentebb kötelelősege is, tisztelettel kérjük Főkapitány urat, miszerint haladéktalanul és erőlyesen intézkedni sziveskedjék oly irányban, hogy a járművek meg nem engedett, de korlátlanul üzött s a személybiztonságot a legnagyobb mérvben veszélyeztető sebes hajtása — kihágási jogkövetkezmények terhe mellett — hirtelményileg azonnal tiltassék be, s az erre vonatkozó rendelkezés végrehatása a leghatékonyabban ellenőriztessék.

Kifogásolnunk kell továbbá azt is, hogy Arad város összes személy- és teherforgalma a fő útjainon épített három utiast közül ugy szótván kizárólag egy uton bonyolítottatik le, mi nagy torlódást okoz s ezáltal az autók font. bb kifogásolt örületes menetsebességének következményei még súlyosabbakká és veszedelemsebbekké tétetnek. Már pedig akkor, amidőn Arad városa a három útvenalat áldozatok árán kiépítette, a nagy költségeket a vezetőség a polgárság előtt azzal indokolta meg, hogy a fő útjainon nagy és élénk forgalmat meg kell osztani s azáltal a közlekedést könnyebbé és veszélytelené kell tenni.

Ezen okokból kérjük, sőt követeljük, hogy ezen áldatlan és közveszélyes állapotoknak

végre gát vettessék, s fentebb már körülirt rendőri titálmön kívül intézkedés tétessék az iránt is, hogy Arad város személy- és teherforgalma a szóban levő útvenalon kelílen megosztassék. Helyén valónak látnánk, hogy a vasúti állomás felé irányuló személyközlekedés (az autóbuszokat és lóvonatokat is beleértve) a vasút felé számítva a főút baloldalán levő aszfalt utra, a vasúti állomásról a város felé haladó személyközlekedés pedig a főút jobb oldalán levő aszfalt utra tereltessek, míg a teherforgalom a középse keramit uton, a Kocsuth-park mellett pedig a keramit utból kiágazó aszfalt utakon bonyolítottassék le. Ezen javaslat elfogadása mellett — miután ugy a városi autóbusz-vállalat, mint a lóvonat teljesen egyforma elbírálás alá vétetik — ki van zárva annak lehetősége, hogy a város vállalata a forgalmi irány megváltoztatásával kárt szenvedjen. Reméljük, hogy a városi hatóság, az összpolgárság élet és vagyónbiztonsága érdekében szükséges intézkedéseket sürgősen meg fogja tenni, nem fogja bevárni, hogy ezen kérdés rendezetlensége újabb emberáldozatot követeljen s hogy tétovázása által részesevé legyen gondatlanságból okozott nagyobb szerencsétlenségnek.

Kérelmünk elintézéséről sürgős határozatot kérünk, amennyiben pedig Főkapitány ur azon nézetben volna, — melyet ugyan mi nem osztunk — hogy a kérdés hatáskörét meghaladja, kérjük ezen beadványunkat soronkívül a városi tanács elé terjeszteni.

Tisztelettel: (180 aláírás.)

A kérvényről beszélünk Sarlot főkapitány-nyal, aki a következőket mondta:

— A szabályrendelet már készen is van, s amíg az életbe léphet, rendeletileg akarom szabályozni a főúti közlekedést. Azt azonban nem tehetem meg, hogy az autóbuszokat az útvenalon mindkét oldalán járassam. Az autóbuszok közlekedését egyébként precízen fogom körvonalazni és lehetővé teszem, hogy a megállóhelyeknél támadható veszedelem megszűnjék.

A magunk részéről helyeseljük, hogy a főkapitány gyorsan akar segíteni a mizérián. De ezt a bajt nem lehet megoldani anélkül, hogy az autóbuszokat is az útvenalon két oldalára ne szorítsák. A város közgyűlésének egyébként módja lesz foglalkozni ezzel a fontos kérdéssel, mert a közlekedést rendező szabályrendelet legközelebb a törvényhatóság elé kerül.

\*

Sarlot főkapitány egyébként ma magához kéréte Szathmáry Károly gépüzemigazgatót, aki az állami temesvári kerületi autómobilvizsgáló-bizottság aradi képviselője és mint ilyen a gépkocsis forgalom szabályozására bármilyen bíró tényező. Hosszabb értekezés folyt le közöttük és Szathmáry igazgató több proposíciót terjesztett elő, melyeket a főkapitány rövidesen kiadásra kerülő rendeletében fel fog használni. Többek között azt javasolta az igazgató, hogy különösen autóbusz megállóhelyeken mutatkozó veszedelem elhárítására rendelje el a főkapitány, hogy ha a vasútra tartó gépkocsis a megállóhelyen találja a befelé jövő autóbuzst, akkor egyszerre ne indulhassanak meg, hanem előbb a kifelé törekvő hagyja el az állomást és mikor maga mögött hagyta a befelé jövőt, hozható mozgásba emez. A Fehér Kereszt-szálloda előtt akként változzék a megállóhelyek beosztása, hogy a vasútról jövő kocsis körülbelül a Szentháromság szobornál, a Szabadságtér felől induló a Városi kávéház-nál tartson megállást. Azt javasolta végre, hogy a rendőrség alkalmazzon négy, intelligensebb rendőrt forgalom rendezőkként, miként ezt a nagyvárosokban teszik nagyforgalmu pontokon a nap azon szakaszaiban, mikor a közlekedés megéltünkül: déliben két óráig és este hat óráig nyolcig.

## A kereskedelmi miniszter hosszupályii képviselő.

— Buza Barna bukása. —

Távirati tudósítás.

Hosszupályi, december 6.

Hosszupályin ma volt a képviselőválasztás Beöthy László kereskedelmi miniszter és a Justh párti Buza Barna között. A választásra mind a két párt nagy erővel és lelkesedéssel vonult föl, egész sereg függetlenségi képviselő utazott le Hosszupályiba, hogy támogassa azt a komikus tervet, amely szerint meg akarta bukztatni a kereskedelmi minisztert — Buza Barnácska. Hosszupályin a legutóbbi választáson a Justh párti Fisch Erő mindössze tizenhét szavazattal maradt kisebbségben Beöthy Lászlóval szemben. A hangulat nagyon izgatott volt. A függetlenségi választók természetesen káromkodások között tárgyalták, hogy Károlyi József próf. pártokivüli függetlenségi képviselőt, aki Buza Barna támogatására auton akart Hosszupályira utazni, Nagylétán és Hajdubagason fel tartóztatták utjában, mert felsőbb rendelet a hosszupályi kerületben a választás ideje alatt betiltotta az autóközlekedést. Egy század huszárságot, egy század gyalogságot és ötven csendőrt vezényeltek ki a választáshoz.

Gyönyörű napsütéses, őszi időben, korán reggel, zeneszó mellett vonultak fel a hosszupályii kerület választói. Mindjárt látni lehetett a választók számának arányairól, hogy erős küzdelem lesz a mandátumért. Nyolc órakor nyitotta meg a választást Móricz Ernő dr. elnök. Sorshuzás utján megállapították, hogy elsőnek Buza Barna választói szavaznak. Az első szavazó bizottságnál a hosszupályiak, a másodiknál Kecsaj község választói szavaztak. Fél tízkor ez volt a szavazatok aránya:

Beöthy László	52
Buza Barna	40

Ekkor a Beöthy-választók mentek az urnához. Tíz órakor ez volt a szavazatok aránya:

Beöthy László	110
Buza Barna	65

Most Esztár és Gáborján községek választói vonulnak fel zeneszó mellett. Ezek a községek majdnem tisztára függetlenségi. Fél tízkor a szavazatok így oszlanak meg:

Beöthy László	254
Buza Barna	108

Dél felé azok a községek szavaztak, amelyekből túlnyomóan Beöthy-párti választók jelentkeztek. Egy óra után így állottak a szavazatok

Beöthy László	505
Buza Barna	195

Negyedháromkor ez a szavazatok állása:

Beöthy László	580
Buza Barna	230

Három órakor:

Beöthy László	607
Buza Barna	289

3 órakor 40 Beöthy-párti választó érkezett Vértes községbe, a falu határában hosszupályii és vértesi suhancok megállították a menetet, rendzavarás aronban nem történt, mert a lovascsendőrök szétvorták a suhancokat.

Pár perccel 4 óra előtt mindkét küldöttség-nél elrendelték a zárórát és összeszámolták a szavazatokat. Az első küldöttség-nél Beöthyre 347, Buzára 323 szavazatot adtak le, a második küldöttség-nél Beöthyre 470, Buzára 263 szavazatot jutott. Beöthy összesen 817 szavazatot kapott Buza 586 szavazata ellenében.

Igy tehát Beöthy László kereskedelemügyi minisztert 231 szótöbbséggel a hosszupályii kerület képviselőjévé választották. Rendzavarás nem történt, a mandátumot holnap küldik fel a miniszterhez.

## A negyedmillió család.

(Rossz nyomon halad a rendőrség. — A titokzatos pécsi levél eredete.)

Távirati tudósítás.

Budapest, december 6.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csalójának, aki kétszáznyolcvanezer koronával károsította meg az intézetet, még mindig nincsen semmi nyoma. Bár a rendőrség minden legcsekélyebb jelre is figyelmes és lépésről-lépésre haladva, minden gyanus körülményt kinyomoz és világosságot derít rá, eddig minden jel és minden körülmény hamisnak bizonyult.

A reggeli posta egész csomó levelet hozott a főkapitányságnak. A levelek írja a bank ötezer koronájára vágyakoznak, amit a nyomra vezető jutalmául kitűzött s azért mindenféle vélt és képzelt tervvel és gyanus körülménnyel jelentkeznek. Az érdemleges dolgokat a rendőrség figyelembe veszi, de ilyet keveset kap.

A gyanus Steiner.

Egyike a legfontosabb nyomoknak az, hogy a bankhoz intézett meghatalmazáson szereplő Steiner Ferenc név igen hasonlít egy Steiner Ferenc nevű bejelentő-lapján lévő aláírásához. Ez a Steiner Ferenc négy helyről is be volt jelentve a főkapitányságon s mindig más foglalkozást írt a bejelentő-lapokra, amelyeket mindig másokkal töltetett ki. Csupán egy esetben, amikor a Bajnok-utca 8. számú házában lakott s ezuttal *hirlapíró*nak mondta magát, akkor írta alá maga a kijelentő lapot. Ez 1904-ben, augusztus 16-án történt s ez az aláírás feltűnően hasonlít a meghatalmazáson lévő Steiner Ferenc aláírásához. A rendőrség tehát most mindent megkísérel, hogy az ismeretlen helyre költözött Steiner Ferencet kikutassa.

A rendőrség megállapította, hogy évekkel ezelőtt Vundele Mária szobaleány kedvese volt Steiner Ferencnek. Egy detektív ma délben két órakor a rendőrségre kísérte Vundele Mária-t a Damjanich-utcai lakásáról. A szobaleány elmondotta, hogy valóban kedvese volt Steiner Ferencnek, aki feleségül is akarta venni s mindenütt úgy mutatta be, mint a feleségét. Találtak is egy ilyen bejelentő lapot, azonban a Steiner Mórott lakó vendéglős, szülei ellenezték a házasságot. Később az apa hajlandó lett volna erre, Steiner né azonban sehogy sem akart beleegyezni a fia házasságába. Elmondotta a szobaleány, hogy nem hiszi, hogy Steiner Ferenc lenne a hamisító, mert annak idején, mikor a házasságuk füstbe ment, Steiner Amerikába vándorolt.

A rendőrség most egy másik Steiner Ferenc után kutat, aki valahol vidéken tartózkodik s akinek a fővárosban rokonai vannak.

Második igen értékes megállapítása a rendőrségnek, hogy a csalók többen voltak. Ma reggel ugyanis a rendőrség kihallgatta Pinterics Károly irasszakértőt, aki a meghatalmazás, a jegyzék és a váltókon talált írásokból és aláírásokból megállapította, hogy az írások legalább négy embertől származnak. Ugyan- csak a szakértő azt is megállapította, hogy a meghatalmazáson és a kijelentő lapon lévő aláírás egy kéztől ered. A fontos adatok birtokában most már az eddiginél is serényebben indult meg a nyomozás Steiner Ferenc után.

A pécsi nyomozás.

A bankcsalás dolgában megindított kutatás két nyomon halad. Az egyik a Pécsről kelt névtelen levél, amelynek írója *asszony*, a másik nyom pedig az Orenstein és Koppel-cég hamisított megbatalmazó-levele, amely alá a Steiner Ferenc név van írva, aki fölvette a bankban a kétszáznyolcvanezer koronát. A névtelen levél írója azt mondja, hogy a bankot a két Goldner-testvér csalta meg, akik Amerikába, St. Louisba szöktek; ő is velük ment, de nemrég visszatért Pécsre. A főkapitányság bejelentő-hivatalában rendezett kutatás megállapította, hogy a Steiner Ferenc-féle lapok közül az egyik egy ily nevű gyanus és már körözött emberre vonatkozik, aki hosszabb időt töltött Pécsen. Mivel tehát mind a két nyom Pécsre visz, a főkapitányság odaküldte egyik detektívjét, hogy ha lehet, kutassa ki a névtelen levél íróját és állapítsa meg Steiner Ferenc multját.

A pécsi rendőrfőkapitányság a következő fölvilágosítást adta:

— Steiner Ferencről van itt nálunk egy öt évvel ezelőtt kelt figyelőlap. Itt egy borkereskedésben volt alkalmazva, de sikkasztott és megszökött, a mire a törvényszék elrendelte körözését. Ezt a körözést azonban később visszavonták. Hogy most hol jár, nem tudjuk.

— És a névtelen levél írója?

— Átnéztük a két év óta kiadott utleveleket, de nem akadtunk olyanra, amely ráillene a névtelen levél írójára. Lehet, hogy Budapesten kapott utlevelet, de lehet, hogy utlevél nélkül vándorolt ki. Nincs tudomásunk róla, hogy az utóbbi hónapokban visszatért volna ide egy Amerikába kivándorolt nő. Ugy látszik, hogy a névtelen levél csak félrevezetésül íródott. A Goldner testvéreket itt nem ismerik. A budapesti detektív még itt marad s tovább kutat egyik tisztviselőnkkel együtt.

Hasonló jelentést küldött telefonon a budapesti főkapitányságnak a Pécsre küldött detektív. A nyomozó hatóság ezek után elhatározza, hogy kikeresik a rovtomultu Steiner Ferenc arcképét és megmutatják a nyomdászoknak, akiknél az Orenstein és Koppel-cég papirosát készíttette, továbbá a bank tisztviselőinek.

A rendőrség rossz nyomon.

A rendőrség megállapította, hogy a levelet, melyben a bankkal közölték a csalást a pécsi vasuti állomás postáján adták fel, tehát a feladó átutazó is lehetett. Átvizsgálta amaz utlevelek jegyzékét is, amelyeket az ez évben Amerikába vándorolt nők számára adtak ki, de ez a vizsgálat sem vezetett eredményre. Kiderült továbbá, hogy a pécsi törvényszék által csalásért elítélt Steiner Ferenc nem azonos a meghatalmazáson szereplő és a rendőrség által gyanúsított Steinerrel. Sárközy detektív még Pécsen marad és folytatja a nyomozást, de nem sok eredménnyel bíztat.

Uj váltókezelés.

Akárki csinálta, vagy akárkik csinálták a negyedmillió váltóhamisítást, szerencsésük a szerencsésükön felel az is, hogy elhitték az angolnak: az idő pénz. És hamar csaltak. Kéthárom nap múlva már elkéstek volna. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetősége ugyanis már régen hiányosnak, veszedelmesnek látta a váltókezelés budapesti pénzügyintézeteknél divatos módját. Föl is ment Bécsbe az osztrák váltókezelés tanulmányozására. Tapszatalatait rövidesen érvényesíteni akarta. A most közbejött

esalás, amely olyan frappánsul épen a Kereskedelmi Banknál igazolta a vezetőség gyanúját, természetesen sieteti az új váltókezelés behozatalát. Egyébként a megkárosított bank váltóosztályának vezetőségét is kieserítették már.

## A néppárti képviselő panamája.

(Leleplezés Szmrecsányi Györgyről.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, december 6.

Napok óta egész rágalmozó hadjárat folyik a magyar képviselőházban Budapest főváros vezetősége és intéző férfiai ellen. A néppárt több tagja, köztük Szmrecsányi György azzal vádolta meg a főváros vezetőit, hogy meghamisítják a szavazatokat s csak így lehetséges a választásokon a demokratáknak győzni.

A főváros ma délutáni közgyűlésén aztán megadták a választ a néppárti purifikátornak.

Budapestről jelentik, hogy a főváros mai közgyűlésén Hajdu Marcell interpelláció keretében szenzációs leleplezéseket tett Szmrecsányi György országgyűlési képviselő ellen. Kijelentette, hogy Szmrecsányi György néhány év előtt Wekerle Sándor miniszterelnöknél és Bárczy István dr. polgármesternél közbenjárt arra nézve, hogy a Ferenc-város néhány utcáját, mely soha nem részesült adómentességben, e kedvezményben részesítse kizárólag csak azért, mivel családjának e városrész utcáiban telkei és házaik voltak. E törekvését Wekerle Sándor akkori miniszterelnök intervenciója folytán sikerült is két év előtt elérni s azóta a Szmrecsányi családja birtokában levő telkek értéke 86 000 koronával emelkedett.

— És ez az ur — mondta Hajdu — meri a fővárost panamákkal és hamisításokkal vádolni, akiről beigazolódott, hogy a telkek értékelkedése terén nem idegen, ellenben analfabéta módjára beszél a főváros közigazgatásának egyéb ágairól, amelyekhez pedig semmit sem ért!

A polgármester válaszában elismeri, hogy eredetileg a Ferencváros részére nem kontemplálta a főváros az adómentességet, Szmrecsányi azonban őt felkereste és meggyőző okokkal terjesztette elő eme kérelmét, amelyet 6 áttanulmányozott és azután teljesített is. Nézete szerint az indokok, melyek alapján az adómentességet megadták, helyesek voltak.

A polgármester válasza azonban nem győngítette meg a panama-vádat. Mindenki tudja, hogy Bárczy az akkori miniszterelnök kivására volt kénytelen figyelembe venni Szmrecsányi panama-kérelmét.

## MULATSÁGOK.

(=) A. T. K. táncestélye. Január 6-án tartja az Aradi Testgyakorlók Köre (eddig postás sportegyesület) hagyományos tombolával egybekötött táncestélyét a Központi szálloda összes termeiben. Tombola tárgyak iránti megkeresését eddig nagyobb részben csak fővárosi és vidéki gyárosokhoz és kereskedőkhöz küldte el az egyesület, s már is sok szebbnél szebb tárggyal rendelkezik. Az estélyre a meghívók még nem bocsátattak ki.

(=) Az AMTE. Sylvester-estélye. Az Aradi Munkás-Testező Egyesület 1911. december 31-én az Ipartestület dísztermében az „Ébredés” dalkör közreműködésével saját pénztára javára Sylvester-estélyt rendez, melynek sikere érdekében száz tagu rendezőség buzgólkodik. Az estélyre a meghívó a közeli napokban lesz kibocsátva. Az estély élvezetes műsora, valamint a fiatal kezdő egyesület megerdemli azt, hogy az estély úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legjobb sikert érje el, s ezáltal az Egyesület is megerősödjön.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

### A színházi műsor :

Csütörtök: Rigoletto, opera. Az olasz operastaggione vendégjátéka. (B. bérletszűnet.)

Péntek: Délután: Szentivánéji álom, tündérajáték. Este: Iglói diákok, operett. (Bemutató-előadás. C. bérlet.)

Szombat: Iglói diákok, operett. (A bérlet.)

\* Fra Diavolo. Harmadik este láttuk ma este Ferrari lovag művészársaságát és harmadszorra még növekedett a tetszés és elismerés a kitűnő művészekkel szemben. Igazán kár, hogy a közönség közönye mellett kell ezeknek az igazán verbeli művészeknek nap-nap után fellépniök, holott kiváló kvalitásaikkal a legnagyobb pártfogásra érdemesek. Ma, mikor a sok év előtt játszott Auber operát, a Fra Diavolót adták igazán elsőrangú előadásban, ép úgy kongott az ürességtől a színház, mint a két előző napon, hanem akik ott voltak lelkesedésben és elismerésben feledtették a kínos közönyt. Felesleges a jeles vendégeket külön-külön dicséretben részesíteni, valamennyi tökéletes művészt produkált, nagy gyönyörűségére mindenkinek. Holnap utoljára lépnek fel az olaszok, megérdemelnék, hogy legalább a bucsunál élvezzék a közönség pártolását. (H. G.)

\* Cholnoky Jenő dr. csütörtökön délután érkezik Budapestről Aradra, hogy délután 5 órakor megtartsa előadását Tripoliszról. Mint mindig, most is előbb csak szóval, azután vetített képekkel is magyarázza érdekes tárgyát. Cholnokynek aktuális tudományos előadásával zárja le a Kölcsey-egyesület felolvasásai sorozatának első felét. Januártól márciusig lesz a folytatás, mely ép oly érdekesnek és értékesnek ígérkezik, mint a november—decemberi előadások.

\* Alpár Irén vendégszereplése. Hetek óta tartózkodott itt Alpár Irén, a kiváló színművész, akit a sors kegyetlensége megfosztott attól, hogy eddigi nagy sikereinek színhelyén keresse meg kenyérét. Most miután távozóban van Aradról, ezután is hálás köszönetét nyilvánítja mindazoknak, akik munkájában támogatták. Alpár Irén Szendreyvel folytatott megbeszélése nyomán több helyen és több alkalommal kijelentette ismerősei előtt, hogy e hó 11-ikén fellép az aradi színpadon a „Cigány” Rózsi szerepében. Közbejött akadályok miatt azonban a vendégfellépés határideje kitolódott, arannyiben a művész csak februárban, a Szigligeti ciklus keretében lép fel a Cigány főszerepében. A művész kéri mindazokat, hogy akik megjelenésüket már a decemberi előadásra megígérték, tartsák fenn ebbeli ígéretüket a februári előadásig, mikor is a vendégszereplés eimaradatulakul bekövetkezik. Alpár Irénnek, a kiváló drámai művésznőnek fellépése eseménye lesz a színnázak és úgy hisszük, hogy külön felhívás nélkül is szűknek fog bizonyulni az aradi színház.

\* A Neogrady tárlat második napján még sokkal többen kerestek fel Weisz Leo emeleti szalonját, mint a megnyitáskor. Ugyanilyen fokozott aranyban mutatkozik az intelligens kö-

zönség érdeklődése a képvásárlás iránt is. Eddig ugyanis tizenegy kép kelt el, ami azt dokumentálja, hogy Neogrady neve az eddig itt járt festőművészeknél többet jelent s képei kedveltebbek. A tárlatot az érdeklődők belépti-díj nélkül tekinthetik meg.

\* Rigoletto. Csütörtök este lépnek fel utoljára az olasz operaénekesek az aradi színpadon. Verdi örökbecsű operájában a Rigolettóban bucsuznak az aradi közönségtől. A Rigolettóban fellépnek a staggione összes énekesei és így a bucsuestély mindenképp értékes lesz.

\* Gyermekelekedés. Pénteken délután gyermekelőadásként színre kerül Shakespeare tündérajátéka, a Szentivánéji álom. A szereplők ugyanazok lesznek, mint az elmúlt heti nagy sikert aratott reprizen.

\* A „Brüsszeli Vonósnégyes” hangverecnye. Holnap pénteken este 8 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében a világhírű „Brüsszeli Vonósnégyes” egyetlen hangversenye, melynek műsora valóban zenei szenzáció lesz. Jegyek még igen csekély számban kaphatók a Klein könyvkereskedésben. 6923

\* A Kölcsey-egyesület könyvtára szombatig zárva lesz.

\* Karácsonyra. Sok gondot okoz mostanában, mit is ajándékozzunk a közelgő ünnepekre szereteteinknek. Aligha lehet hölgyismerőseinket kellemesebb dologgal meglepni, mint a „Sütemények és Tészták Könyve” című hasznos művel, amelynek bolti ára 5.— korona. Közel 300 receptet közöl, azonkívül üres lapokkal van ellátva a recepteknek további gyűjtéséhez. Minden könyvkereskedésben kapható vagy az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi a Bercsényi nyomda r.-t. Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér.

\* Megboszult becsület. (Bemutató-előadás az Apollóban.) A darab szerzője a romantika tetszetős bázisán építette fel drámáját, de ügyes kézzel megtudta menteni a cselekményt a mai modern kor számára. Mélységes emberi szenvedélyeket és indulatokat visz a közönség elé, de a szereplői nagyon gyakran közel félkőznek a szívrinkhöz s egy kis romantikát belopnak. És tagadhatatlan, ez jól esik valamennyiünknek, de nemcsak hogy kellemesen hat ránk az a romantika, amit az Apolló mai bemutatóján kaptunk, hanem egyszerűen vágyakat elégített ki. Mert hiába hazudnak egyes emberek, ma romantika nélkül nem tud megélni senki sem. Nézzünk csak szét magunk körül, a romantika a szentimentalizmus sápadt halottjait látjuk vérző sebekkel. A lapok tele vannak az öngyilkosságok, a szerelmi regények és a családi drámák borzalmas hirtelével. Ezeknek az eseményeknek a hősei járnak, szeretnek, szenvednek és meghalnak a „megboszult becsület”-ben is. Komoly, irodalmi értékű ez a darab amilyenhez fogható keveset mutatott be maga az Apolló-színház is. A kép technikája egyszerűen mesés. — Az Apolló-színház irodája közli, hogy a ma nagy sikerrel bemutatott „Megboszult becsület” című két felvonásos társadalmi dráma csütörtökön minden előadáson színre kerül. 177

\* Az Uránia slágerjei az Arany öv és a Dráma az expresszvonaton, két olyan mozgófénykép, mely szinte provokálja az érdeklődést. Ezzéval keresi fel a közönség az Urániát, hogy megnézzék a kinematográfia eme legújabb remekét, melyekről el lehet mondani, hogy a „költséget és fáradságot nem kimélve” készültek. Az az izgalmas rablókaland, mely egy vasuti kupéban játszódik le, tényleg a robogó vonaton készült felvétel. Kilométereken át röptül az expressz miközben lejátszódik az izgatós kaland. Az Arany öv nem színpadi felvétel, hanem tényleg Mexikó rengetegeiben került felvételre, élethíven adva vissza egy kincskereső kifosztását. A rémtett kiderítésében elsőrangú szerepet játszó véreb, a dresszurának fenomenális példánya. Valóságos szenilitással nyomozza ki a tetteseket és imponáló eréllyel tartja fogva a szökésre kész gonosztövöt. A hatalmas képet még csak csütörtökön mutatja be az Uránia. 175

\* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757



## VÁROS ÉS MEGYE.

A cipőgyár követelései lementették annak idején azokat a feltételeket, amelyek mellett Weisz Mór és érdektársai gyulai lakások Aradon cipőgyárat voltak hajlandók létesíteni. Tudott dolog, hogy a törvényhatósági bizottság nem akceptálta az alapítók valamennyi kívánását, változásokat eszközölt azokon és erről Weiszeket értesítette és felszólította őket, hogy válaszukat oly időben küldjék be, hogy a decemberi közgyűlés foglalkozhassék vele. Ma érkezett meg Weisz Mór és érdektársai felelete, amelyben kijelentik, hogy Aradon csak az esetben állítanak fel cipőgyárat, ha a várostól a következőket kapják: 1. 5000 négyzetméteres területet ingyen a Westinghouse gyár mögött. 2. Arad város közönsége a cipőgyárban dolgozó munkások után tekintet nélkül azok számára, évenként 6000 korona készpénzbeli segítyt ad 10 éven át: az üzembhelyezés napjától kezdve. 3. A gyár részére 15 évi városi adó, illeték és közevetvámmentességet. 4. A gyárból kivezetendő szenny és belvizek részére saját költségen betoncsatornát épít. Ezzel szemben kijelenti, hogy a létesítendő gyár részvényeiből készségesen átenged egy darabot a város közönségének.

Utcanitási kérelem. Sármezey Endre az iránt folyamodik a városhoz, hogy a Libásdűlő 7-8. számú, továbbá a Pécskai ut 23-ik számú telkeit házhelyekre osztássa fel és ott utat nyithasson. A parcellázás következtében 42 házhely keletkeznék.

A Mosótyz telepi lakosok kérelme. Priegl István dr. és társai Mosótyz telepi háztulajdonosok azt kérik a városhoz, hogy az Erdélyi-úton, továbbá a Dohány-, Lehel-, Báthory-, Almásy-, Gál László-, Szőlő-, Gizella- és Mária-utcaokban gondoskodják a közvilágítás elállításáról.

Folytatólagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1911. évi december hó 13. án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 14. Gémes Péterné kérelme bérletének Hegedüs Imrénre való átruházása iránt. 15. Fericsán János bérletének meghosszabbítását kéri. 16. Husserl Vilmos bérletének meghosszabbítását kéri. 17. Komárommegye átirata az országos drágaság enyhítése tárgyában. 18. Brandeis Henrik és társa bejelenti, hogy a th. bizottság által részükre kilátásba helyezett kedvezményeket igénybe nem veszik. 19. A tanács névszerű szavazás végett bejelenti Dragosztin Gyula telekvételi ügyét. 20. U. az névszerű szavazás végett betérjeszti a Péter-utcai ingatlan eladásának ügyét. 21. U. az névszerű szavazás végett betérjeszti a Dobó-utca folytatóság megnyitásának ügyét. 22. Bogdán Virgil dr. kérelme a zimándi Dűlő-utca szabályozása tárgyában. 23. Spilman Adolfnak kérelme lakásbérletének meghosszabbítása iránt. 24. A tanács előterjesztése 3 segéi teleknek eladása tárgyában. 25. U. az betérjeszti a Zászló Sándorral, Halász Istvánnal, Balindok Mihálynéval, Mayer Ignáccal, Milankovics Milánnal, Varga Jánossal, Milankovics Miklóssal, Kovács Istvánnal megkötött földhasznóbérelti szerződést jóváhagyás végett. 26. A tiszti ügyészség betérjeszti a Szendrey Mihálynéval a színház használata iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 27. U. az betérjeszti a Szilágyi és társával méz szállítás, Éles Arminnal fertőtlenítő szerek, Tapolcsányi Gizella kefék árú szállítása iránt megkötött szerződéseket jóváhagyás végett. 28. A tanács betérjeszti a szegényekháza részére szükséges kenyér szállítása, — a város részére Román cement és portlant cement szállítás, valamint a vas szállítás iránt megkötött árverés jegyzőkönyvét jóváhagyás végett. 29. Moldován János felebbezése a tanácsnak osztona ügyben hozott határozata ellen. 30. A tiszti ügyészség betérjeszti Weininger Zsigmonddal fenyőfa anyagok szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 31. Sármezey Endrének utcanitási iránti kérelme. 32. Mairovitz Emilnek a neki átengedett Ferenc József városrészi teleknek bővítése iránti kérelme. 33. A külvárosi ház és telek tulajdonosoknak azon kérelme, hogy a csatorna

hozzájárulási költséget 3 éven át kamatmentesen törleszthessék. 34. Az aradi torna-egyletnek kérelme az ajándékba kapott teleknek átalakítása és bővítése iránt.

## Felruházott

### 600 szegénytanuló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

A szegénytanulókat segélyező aradi egyesület a tél kezdetén sohase mulasztja el a kicsei diákoknak meleg ruhákkal való ellátását.

Az egyesület ma a Kazinczy-utcai fiúiskolában osztotta ki a ruhákat és a cipőket 600 szegénygyermeknek. Az emeleti díszteremben tanítónők és tanítók vezetésével három órakor egybegyűltek a szegény iskolás gyermekek s boldogan várják a ruhakiosztást, amit külsőségekben szerény, de a benső érzésekben gazdag és meleg ünnepség előzött meg. Megjelentek a díszteremben az egyesület védasszonyai és a vendégek.

Ott volt Fekete Miklósné, Varjassy Árpádné, Priegl Irén, Kövér Béláné, Tagányi Gusztávné, özv. Rónay Jánosné, Hermann Gyuláné, Kintzig Gézáné, Laczay Boriska, Reicher Pepe, Heitz Nándorné és huga, Pretner Etelka, Mülek Lajosné, báró Bohus Lajosné, Csukay Gyuláné, Csukay Magda, Steiner Jakabné, Steiner Etelka, Gellényi Ernőné, Schoor Lajosné, Schoor Gitta, báró Nikolits Gézáné, Schusster Henrikné, Laczay Endréné, Geller I. né, Páris Lajosné, Szalay Ilonka, Terényi Ica, Schweffer Ilona, Kádas Aranka, Luy Mariska. stb.

Hauser ezredesné elnöknőt óvációban részesítették a védasszonyok és a vendégek s kedves virágcsokorral lepték meg.

Amikor már együtt voltak a vendégek és a tanulók, Kovács Vince tanácsnok, az egyesület főtitkára megkapóan hangulatos beszédben mondta el a gyermekeknek, hogy a Mikulás róluk sem feledkezett meg s jó, meleg téli ruhát és cipőt hozott nekik ajándékba. Rendre és tisztaságra intette őket, mert ez a józan és tisztességes ember első feladata. Majd a vendégek felé fordulva ismertette azt a nehéz feladatot, amelyet az egyesület, élén a buzgó és fáradtságot nem ismerő elnöknőjével, Hauser ezredesnével, évről-évre teljesít. Szombaton nyitak meg az egyesület ingyen-konyhái hat helyen s most pedig hatszáz gyermeket védnek meg a tél kegyetlen hidegétől meleg ruhával. Beszédét ezzel a sokatmondó mondattal fejezte be:

Magyarország egy városában sem oldották meg olyan észszerűen és olyan eredményesen a szegénygyermek megmentésének nagyfontosságú szociális ügyét, mint ahogyan azt Aradon a szegénytanulók egyesülete megoldotta és gyakorolta.

A tanácsnok szavaira Hauser ezredesné válaszolt rövid beszédben. Megköszönte az egyesület iránt megnyilvánuló elismerést, bár — ugymond — köszönetet nem szívesen fogad, mert amit ő és a védasszonyok tesznek, az kötelesség.

A vendégek és gyermekek éljenzése kísérté az elnöknő közvetlen beszédét, amely után megkezdődött a ruhakiosztás. Maguk a tanítók segédkeztek a kiosztás munkájában. A teremben felállított állványokról leszedték a ruhákat és a cipőket s szétosztották a gyermekek között. Felmelő látvány volt, amikor a kis fiúk és a kis lányok boldogan kapkodtak a ruhadarabok után s némelyikük még ott a teremben cserélte fel az új cipőt az ócskával. A lányok között szétosztottak még ötvenhárom pár meleg kézelt, amelyet Széchenyi Kázmérné sajátkezüleg kötött a szegénygyermek számára.

## Kóristanók kerestetnek.

(Tömeges jelentkezés egy apróhirdetésre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Az egyik szegedi lap anyag hiányában felhasználta azt a régi és nem épen megvetendő ötletet, hogy apróhirdetést tett közé, amelyben karhölgyeket keres nagy vidéki színház számára.

Kóristanókat keresek nagy vidéki színházhoz. Képzettséget nem kívánok, csinos megjelenés és jó modor a föltétel. Fizetési igények eddigi életpályája, családi körülmények megjelölésével, esetleg fényképekkel ellátott leveleket Színház jelige alatt e lap kiadói hivatalába kérem.

Amint sejteni méltóztatik, esakugyan jöttek az ajánkozások. Seregestől kinálták magukat a nők, fiatalok és szépek, elvált asszonyok, uri-leányok, kávéházi kasszák tünderei és — árvaleányok. És elküldte leveleit a romlatlan vidék is, ahol tiszták az erkölcsök és bájos, fehérlelkű leányzók pirulva sütik le szemüket az illetlen szóra.

Az érdekesebb ajánkozások közül itt közlünk néhányat:

A házikisasszony.

A házikisasszony Makóra való és onnét reflektált a hirdetésre a következő eredeti ortográfival:

...Talán ez az eszme lesz szerencsétlenségem, hogy a színésznői pályát óhajtom. De vágyaimnak ellentálni nem tudok. Szép nem vagyok, de jó hangom és jobb tehetségem van. Jobb megjelenésű 19 éves lány vagyok. Jelenleg házikisasszonyi minőségben vagyok alkalmazva. Ha tehát megfelelő lennék, ambar nem olyan alakba, mint én, légvárat építettem, mégis örülnék. Kiváló tisztelettel N. Erzsike.

Szegény Erzsike, aki nem szép, de jobb tehetsége van, rosszul érzi magát a házikisasszonyi sorban. Itt következik egy öntudatos, intelligens írásmű,

az elvált asszony

levele, aki a következő sorokban reflektált:

Hirdetésükre reagálva, vagyok bátor, mint kóristanó színházához ajánkozni. Kívánsága szerint van szerencsém tudomására adni, hogy törvényesen elvált uriaszony vagyok. Korom 21 év s meglehetősen nagy képzettségem mellett a Rákosi-sziniiskola növendéke is voltam néhány hónapig. Perfektül beszélem a német nyelvet. Szives válasza esetén minden tudnivalót közlök stb. N. dr.-né.

Ime egy intelligens, képzett uriaszony, aki bizonyára más téren is tudna érvényesülni, de neki a színház kell.

A nővérek.

Frésszinü borítékban és hasonló papíron jelentkeztek a nővérek. A levélpapír és az írás nem vallott tulságosan intelligens nőkre, de állításuk szerint uri családból származnak.

Miután a lapból tudomásomra jutott, hogy jóhangu kardalosnókat keresnek, — bátorkodom magunkat ajánlani, ugyanis Nővérem, ha disponálva van, kiadja a magas óét, én meg altot énekelek. Mi már dilettáns előadásokon több ízben résztvettünk — azonkívül ezideig mint kóristanók voltunk alkalmazva színháznál. 40-50 forintot igényelünk személyenként. N. Nővérek.

A frésszinü levél után egy lilaszinü következik. Ebben fénykép is van. Akit ábrázol inkább szép, mint ceunya leány, a szemé érzéken sugároznak, az orra azonban törpe és husos. Minőségére

árvaleány.

A levele így szól: Tisztelt Cim: A ma közölt hirdetésére én is az ajánlások közé sorakozom. Képeimet im mellékelem. Teljesen független (mert árva) leány vagyok. Ilyforma minőségben már működtem sokáig, hol? — mellékes. Fizetést óhajtanék 80—90 korona. Tancolok is. Válaszát tisztelettel kéri Budapest, k. a.

Megjelent természetesen a szó szoros értelmében vett

tisztességes urileány

is, aki saját bevallása szerint föltűnően esinos és azonkívül, ami a főérdeme, — tizenhétéves, amit nem mondhat el magáról minden pályázó.

— Hirdetésére vonatkozólag — mondja a kiscike — értesitem, hogy nekem igen nagy kedvem a állítólag tehetségem van a színművészethez. Jelenleg varrással foglalkozom, de működve előadásokon gyakran résztveszek, t. i. mint szereplő, sőt egy alkalommal színtársulatnál is voltam 2 hónapig. S habár a direktor igen jó jövőt jósolt nekem, mégsem maradhattam, miután az említett társulat egy egész kis városba, Erzsébetfalván, Bpest közvetlen közelébe tartott előadásokat. Jelzem, hogy én a színipályán kizárólag a művészetért rajongtam s az azzal járó könnyelmű ledér életet utálok. Egyéniségemre vonatkozólag értesitem, hogy föltűnően esinos 17 éves, intelligens s a szó legszorosabb értelmében tisztességes urileány vagyok stb. R. S.

## A megszöktetett milliomos fiu.

— Kintzig Dénes Londonban? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Kintzig Dénes ügyében, amelyről ma részletesen írtunk, az aradi rendőrség tovább folytatja a nyomozást. A megszöktött milliomos ifju ügyéről a budapesti lapok kérdést intéztek Róser Edvinhez, a Róser intézet igazgatójához, aki ezt mondta:

— Kintzig Dénes nagyon jó viseletű fiu volt, aki azonban mindig félt az anyjától. Nem akart visszamenni hozzá, különösen azért, mert vegetáriánus koszon tartotta. Még az utóára sem mert kimenni, mert félt, hogy anyja elhurcoltatja. Szökése előtt telefonon föl hívta aradi nőtestvére, a kivel angolul beszélt. Hogy mit beszéltek, nem tudjuk, de állítólag tudatták vele, hogy a belügyminiszter visszaitélte az anyjának. Ugy látszik, ez a határozat készítette a menekülésre. Aznap délután levelet írt s kikérkedkedett az épületből, hogy föladhassa levelét, mert olyan gyanakvó természetű volt, hogy sohasem bízza másra irásait. Nem is jött többé vissza.

— És azóta semmi hír sem hallatszott róla?

— Szökése után néhány nappal levelet írt nekem, amelyet Budapesten adott föl. Ebben megköszönte jó bánásmódot s tudatta, hogy kénytelen volt eltávozni, nehogy anyja kezébe kerüljön.

— Mégis, hol lehet most a fiu?

— Én azt hiszem, hogy nagykorúsításáig egy külföldi nevelőintézetben rejtegetik. Valószínűleg Londonban él a fiu.

A budapesti főkapitányság detektívjei még eddig a legkisebb nyomra sem akadtak. Kintzigné magádetektíveket is fogadott fia fölkuatására, de ők sem értek el eredményt.

## SPORT.

+ Az aradi „Toldi” atletikai klub csütörtökön este 8 órakor a park vendéglő külön termében összejövetelt tart.

## HIREK.

### Betörő a pénzügyintézetben.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Nagyvárad, december 6.

Tegnap reggel, amikor a Tenkei Takarékpénztár hivatalát megnyitották, a bank igazgatója meglepődve vette észre, hogy az íróasztalok fiókjai nyitva vannak. Az igazgató előtt gyanus volt a dolog s megvizsgálta a Wertheim-szekrényt. A vasszekrényen véső nyomait látta s ebből nyilvánvaló lett, hogy betörő járt a pénzügyintézetben. Ezt a feltévést megerősítette az a körülmény is, hogy a takarékpénztár ablakai ki volt emelve helyéből.

Az igazgató nyomban jelentést tett a dologról a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást. A csendőrség az eddigi nyomozás során megállapította, hogy eddig ismeretlen tettes betörést kísérelt meg olyanformán, hogy tegnapelőtt este a bank udvarán elrejtőzött és éjjel a folyosón át bement a bank hivatalos helyiségébe. Előbb egy fahasábbal feszegette az ablak vasrácsát, de miután így nem tudott boldogulni, az ablak körül teglákat szedett ki, kiemelte az ablakot és így hatolt be a hivatalba.

Az ismeretlen betörő vésővel feszegette a Wertheim-szekrényt, amelyen a véső nyomai láthatók, de az erős vasszerkezettel nem boldogult. Ekkor kifeszítette az összes fiókokat, amelyek azonban üresek voltak s így semmi értékeset sem vihett el a bankból. Mindössze Bokor segédkönyvelőnek egy kis feljegyzési könyvét vette magához. Ezután az ablakon át kiugrott a kertbe és eltűnt.

A csendőrség súlyos feladat előtt áll, mert a nyomozáshoz két adat áll rendelkezésére. A kertben ugyanis lábnyomokat találtak és egy zsebkezdőt, amelyen nem volt monogram. Ezen a két halvány nyomon elindulva folytatja a csendőrség nagy apparátussal a nyomozást.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a Wertheim-szekrényben nyolcvanezer korona készpénz volt.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Helyenkint éjjeli fagy és legföljebb délnyugaton osapadék várható. — A hőmérséklet déli tizenkét órakor 3.8 Celsius fok.

— Az elbocsátott villamosvasúti vezérigazgató. Budapestről jelentik: A milliós vállalatok nagyhatalmu uraira rossz napok járnak. A napokban fejeződött be Elek Pálnak, a Magyar Bank vezérének bukása milliós végkielégítéssel, ma pedig az egyik fővárosi villamos vasutkirály hatalma omlott össze végkép szenzációs körülmények között. Néhány hét előtt kényszerült távozni a Budapesti Közuti Vaspálya Társaság vezérigazgatói állásából Jellinek Henrik. A társaság elnöki tisztét megtartotta, 300.000 korona végkielégítést is kapott, de azért ez már fél bukás volt, amelynek okát abban látták, hogy Jellinek állta utját a Közuti és Városi villamos egészségessé fuziójának. Jellinek utóda Sándor Pál lett, aki a társaság előző esztendőkről szóló számolásiban kutatva sajátos főfedezésekre akadt. Azt olvasta a számadásokban, hogy néhány év előtt Jellinek Henrik igazgatósági vagy közgyűlési fölhatalmazás nélkül két millió korona províziót utalt ki önmagának a Budapesti Helyi-érdekű Vasutak r. t. alakítása körül szerzett érdemeiért. A társaság végrehajtó bizottsága most felszólította Jellinekét, hogy a két milliót nyomban fizesse vissza, elnöki állásáról mondjon le és 300.000 korona végkielégítést is térítse meg. Hosszabb tárgyalás után Jelli-

nek Henrik a bűnvádi eljárással való fenyegetésre eleget tett a Közuti követelésének és 2,300 000 korona visszafizetése után végleg megvált minden nyugdíjigényre való jog nélkül attól a vállaltól, amelynek még rövid idő előtt mindenható vezére volt.

— Az Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete. Az aradi ujságírók segítő alapja javára az utóbbi hetekben jelentős adományozások történtek s ez a körülmény arra bírta az ujságírókat, hogy ezentul rendes alapszabályokkal ellátott egyesülettel kezeljék a meggyarapodott segítőalapot. Az Aradi Ujságírók Segítőegylete december 10 én, vasárnap délután 5 órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza tanácstermében.

— Tovább folyik a háberu. Konstantinápolyból táviratozzák: A nagyvezir a Csarikov orosz nagykövettel folytatott megbeszélés alkalmával ismételtelen kijelentette, hogy mindaddig, míg Olaszország az elhatározását, hogy Tripoliszt annektálja, vissza nem vonja vagy Törökország szuverenitásának fentartása alapján tárgyalásba nem bocsátkozik, a portára nézve nincs más megoldás, minthogy jogait fegyverrel a kezében védelmezze meg. Rómából táviratozzák: Sin Giuiano kijelentette az orosz nagykövetnek, hogy Olaszország a Dardanellák blokádjáról és a szigettengeri flottakciónról nem mondott le és rövid időn belül keresztülviszi.

— Pénzügyigazgatósági kinevezés. Az aradi kir. pénzügyigazgatóság egyik főtitkárjelöltje méltó elismerésben részesült most. Valló István pénzügyi tanácsost ugyanis a pénzügyminiszter G. Örbé nevezte ki helyettes pénzügyigazgatónak. A pénzügyigazgatóság hivatalnokai szombaton este tucsulakomát rendeznek érdemes kartársuknak.

— Megfelelőbbet orvosválasztás. Említetük, hogy a munkásbiztosító pénztárnál megüresedett egyik orvosi állásra Magyar Sámuel marosborsai orvost választották meg. E választás ellen a munkásbiztosító pénztár igazgatóságának munkástagjai felebbezést nyújtottak be az állami munkásbiztosító hivatalnál. A felebbezés elmondja azt, hogy a pályázati hirdetményt csak az „Arad” című lapban tette közzé az ügyvezető igazgató és hogy állítólag az igazgató gondoskodott volna arról, hogy a pályázati hirdetmény csak olyan lapban jelenjék meg, amelyet orvosok egyáltalán nem olvasnak. Különben is a pályázat határidejét olyan kevés időben állapította meg, hogy lehetetlen volt az orvosoknak a megüresedett állásról tudomást szerezni. Elmondja még a felebbezés, hogy az ügyvezető igazgató egy erre az állásra pályázott gyulai orvost arra bírta, hogy pályázatát vonja vissza; tette pedig ezt azért, mert ő előbb ígéretet tett Magyar Sámuelnek, hogy az ő megválasztását keresztülviszi. Ezek alapján kéri a választás megsemmisítését. — Eddig szól a felebbezés. A magunk részéről megjegyezzük, hogy nem tartjuk valószínűnek a felebbezés amaz állításait, amelyek az ügyvezető igazgató szabálytalan tényeire vonatkoznak. Az állami munkásbiztosító hivatal vizsgálata valószínűleg meg fogja állapítani, hogy e vádakból vagy nagyon kevés, vagy semmi sem igaz.

— Halálozás. Több aradi uri családot borított mély gyászba Nachtnébel Gyula aradmegyei árvaszéki elnök bájos ifju hitvesének hirtelen történt elhunytja. Ma délután fél ketőkor ugyanis váratlanul elhunyt Nachtnébel Gyuláné, született Csiky Lenke, Csiky Károly aradvárosi árvaszéki h. elnök leánya 24 éves korában. Temetése holnap délután fél 8 órakor megy végbe. Halála előkelő nagy családot és széleskörű rokonságot borított gyászba.



— **Forrongás a postatakarékpénztárban.** Budapestről jelentik: A postatakarékpénztárról már jó ideje hírek terjedtek el, amelyek szerint a tisztviselők körében a sok munka és az ezzel arányban nem levő fizetés, a munkaerő túlságos kihasználása miatt forrongás van. Az illetékes tényezők mindig úgy tüntették föl a dolgot, hogy elégedetlenségről, forrongásról szó sincs. Pedig, hogy a tisztviselők helyzetük javításának szükségességét érezték, bizonyítja az, hogy szervezkedtek és kívánságaikat memorandumba foglalva Halász Sándor igazgató elé juttatták. A minap megkapták a memorandumra a választ, amely, mint értesülünk, részben teljesítette, részben pedig elvetette követeléseiket. Ezzel a döntéssel természetesen nem ért véget a tisztviselők mozgalma. Többen vannak, akik az elintézésrel sehogysem érik be és ezek folytatják az agitációt. Hiteles forrásból szerzett értesülésünk szerint elutasították a tisztviselőknél a fizetésjavításra vonatkozó kívánságát és pedig azért, mert a kívánság teljesítése egy millióval terhelte volna meg a postatakarékpénztárt. A tisztviselők kívánságaikból megkapják a teljes vasárnapi munkaszünetet, külön munkáért külön óradíjat, rendezték a szabadságukra vonatkozó szabályzatot, a szolgálati idő jobb beosztást nyert. Azt a kérelmüket, hogy a vasuti tisztviselőkkel egyenlő fizetést kapjanak és hogy husz százalékos tantéimjüket (fizetésük ötödrésze) emeljék föl harmadikra, mint túlzottat, elutasították. A tisztviselők körében ezek az intézkedések nem keltek teljes megnyugvást. Bizonyára túlzott az a hír, hogy amerikaiásra, vagy esetleg sztrájkra készülődnek, de ha rendben végzik is a dolgukat, való az, hogy kívánságaik megvalósításán tovább fáradoznak.

— **Eljegyzés.** Török Ferenc dr. Arad megye szolgabírája, császári és királyi tartalékos tázerhadnagy eljegyezte Aradon Verzar Erzsikét.

— **Az aradi állami faraktár.** Az Aradon létesítendő állami faraktár ügyében ma a lippai állami erdőhivatal értesítését megkapta a tanács. A hivatal tudatja, hogy Aradon nagyobb arányú feladatra hajlandó berendezkedni, s azt kéri a várostól, hogy a vizmüve mellett fekvő területet bocsássa rendelkezésére. A város ennek átengedéséről már régebben tárgyalt az államkincstárral és abban állapodott meg, hogy a maga költségén feltölteti, minthogy a folyammérnökség volt vezetője, Medveczky Zsigmond műszaki tanácsos, aggályoskodott és attól félt, hogy egy vízáradás elhordja a fát. Tekintve, hogy az állam nagyjelentőségű elhatározása minél hamarabb megvalósítandó és tudva azt, hogy az ölezt fát nem igen szokta a víz elvinni, a folyammérnökség bizonyára nem fog akadályt gördíteni az elé, hogy a lippai erdőhivatal rövid időn belül megnyithassa elsőrendű bűkk és cserfa elárúító raktárát. Ha a város az említett lerakó helyet átengedheti, akkor 24 órán belül Aradon lesz az olcsó fa.

— **Uj ügyvéd Aradon.** Zubor Imre dr. a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt ma fényes sikerrel letette az ügyvédi vizsgát. Zubor dr. Aradon nyit ügyvédi irodát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Lustig Mórné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Kanitz Jaques 20 koronát adományozott az izr. négyeletnek, amely adományért ezton mondunk köszönetet. Az elnökség.

— **Revolveres rablók.** Az aradi rendőrség ma táviratot kapott Temesvárról, mely szerint ott a város közepén revolveres rablók kifizették egy kereskedőt. Baum Arnold dévai utazó, miután tegnap este egy nagyobb társasággal a gyárvárosi Szarvas-kávéházban mulatott, hajnali négy óra felé megindult a B. város felé. Alig ért át azonban a hidon, amidőn az ut bal szélét szegélyező fenyőfák mögül két alak ugrott elébe. Az egyik torkon ragadta, a másik pedig revolvert illesztett Baum halántékához. Ez még fel sem oszudott első meglepetéséből, amikor a két utonálló már a fák közé ráncigálta. Ott letepertek s miatt a két támadó közül a nagyobbik, elvette duplafedeletű arany óráját, arany óraláncát, egy a tiz parancsolatot tartalmazó zsuzsuval, négyszáz korona értékben és barna bőrtárcáját, amelyben három darab száz bankjegy és egy száz lira értékű olasz vörös kereszt sorsjegy, valamint két kifizetett kereskedelmi váltó volt, a másik támadó, egy köpcös emberke, egy pillanatra sem vette le Baum halántékáról a revolvert. A két utonálló elvette Baum télikabátját is egy barna színű, ritka barna sávós kabátot és ezután futva menekültek a katunai uszoda elé. Az elrabolt órában B. A. betűk vannak bevéve, míg a tárcában levő váltók egyikén Baum Adolf, Heinrich A. és Müller nevek, a másikon pedig Baum Arnold és Höfler testvérek szerepelnek. Mikes Gábor dr. rendőrkapitány megindította a nyomozást, amely azonban tekintve, hogy Baum még csak megközelítő személyleírást sem tud adni, igen nagy nehézségekbe ütközik. Reggel jelentkezett ugyan egy özvegy Sziagyi Pálné nevű takarítónő, aki az egész dolgot husz harmine lépésnyi távolságból látta, de ez is csak annyit tudott mondani, hogy a támadók egyike nyurga, huszonnégy-huszonöt év körüli ember volt, míg a másik alacsony, köpcös ember volt, de ennek arcát nem látta. Mindketten kemény fekete kalapot viseltek. Az aradi rendőrség is megtette a szükséges intézkedéseket a tettesek elfogatására.

— **Exhumált orvos.** Békéscsabáról jelentik: Másfél hónapja annak, hogy dr. Kiss Károly községi orvos Szeghalmon hirtelen elhalálozott. Alig hogy elhantolták, arról kezdtek suttogni, hogy az orvost megmérgezték. A híresztelés és pletyka miatt a csendőrség feljelentést terjesztett a gyulai kir. ügyészséghez, melyben az állott, hogy Szeghalom községben azt beszélék, hogy a régi orvos nem természetes halállal múlt ki. Az ügyészség e jelentés kapcsán elrendelte dr. Kiss Károly szeghalmi községi orvos hullájának exhumálását, amelyet, mint megirtuk, már megkezdtek tartottak meg. Az oszlásnak első részét a vizsgálati bizottság felküldte Budapestre az országos vegyvizsgáló intézethez, hogy az mondjon szakvéleményt arról, vajon a belső szervekben nincs-e valami mérges anyag, mely az orvosnak halálát okozta volna? Felletár Enil vegyész a felküldött belső részeket a vizsgálatot már megkezdte, de azokban semmiféle mérgezési tünetet nem állapított meg. E véleménnyel egyidejűleg az ügyben minden további hivatalos eljárást megfognak szüntetni.

— **Kérelem a jószívű emberbarátokhoz.** A pankotai állami cigányiskola elhagyatott, szegény tanulóinak feruházására felhívjuk a nemeslelkű emberbarátok figyelmét. Pénz, vagy használt ruha adományokat hálás köszönettel fogad az állami iskola igazgatósága.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 6-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Holstein Dezső örmesternek István nevű fia. Kiss Bálint pincérnek Margit nevű leánya. Barzsis György napszámosnak Mária nevű leánya. Braun Miksa asztalosnak Lenke nevű leánya. Meghalt: Özv. Farsang Janosné 89 éves magánzónő. Csobonás Imre 22 éves katona. Nedelko Miklós 31 éves napszámos. Mohácsi Katalin 1 éves fiú. — Házasság nem fordult elő.

— **A Szabadság-terti tündérkiállítás.** Soha kiállítás annyi érdeklődést nem keltett, mint Fischer Simon mesébe illő karácsonyi tárlata a Szabadság-terten. Két hétnél is több idő választ el bennünket Karácsonytól, de azért oly tolongás, akkora forgalom színhelye a Szabadság-terti nagyáruház, mint közvetlenül Karácsony előtt. A közönség mindenesetre helyesen teszi, ha már most tanúsít érdeklődést a tárlat iránt, mert ezidőszent a választék még teljes és minden igény a legjobban kielégíthető. A vidéki közönség érdeklődését legjobban jellemzi az, hogy az áruház szétküldési osztálya valósággal el van árasztva rendelésekkel. 5877

— **Patrass Sári,** a Berlinbe költözött nagy művésznő, lelkes terjesztője a dr. Biró féle „Havas Gyopár Crém“-nek, melyből postacsomagonként is rendel. Ugyilátszik, hogy a Párisban is kitüntetett arcszépítő mégis csak jobb a külföldi szereknél. 5098

— **Nagy háborúságot okozza a családban az, ha szereteteinknek venni szándékozt karácsonyi és újévi ajándékot nem Hirsch Jenő órák és ékszeresznél (Forrai- és Rikóczi-utca sarkán) szereznék be, mert csakis ott kaphatók a legizlesebb arany és ékszerárnyak legolcsóbban! Próbálja meg — nem bánja meg.**

— **Mindennemű husflutóást elvállal Szarvasi házi kenyérsütőde D.ák Farsang-utca 18., hol állandóan friss (nem krumplics) kenyér hazaszállítva is kapható.** 5854

— **Karácsonyi ajándéknak egy elegáns női bőr, selyem, vagy gyöngytáska, utazó készlet, ékszer és varró kazetta, fésű és manikűr készlet, illatszer kazetta, toilett tükör, szivar, cigaretta, visít és pénztárca, látszó, tajték és borostyán szipka, valódi francia és angol illatszerek, szép babák stb. pipare és bordsz. műárak dus választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében Arad, Andrassy-ter 15.** 4633

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-ter.** 4676

— **Karácsonyra képeskönyvek és ifjúsági iratok a legolcsóbban Kerpel Izsónál szerzethetők be.** 4871

— **Levélpapir-ujdonságok karácsonyra Kerpelnél.** 4871

— **Geréb dr. jogi szemináriuma Kelecsvár, Farkas utca 5. szám. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz jutat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve.** 4821

— **60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cög vásárol egész könyvtárat. 4871**

## VIDÉK.

**Jótekonyság gyakorlása Ujaradon.** A Vörös Kereszt-Egyület ujaradi fiókjának elnöksége karöltve a Petőfi-asztaltársaság elnökével az idén is kiveszi részét a jótekonyság gyakorlásában, mert mintegy 40-50 segélyre szorult iskolás gyermeket lát el meleg ruhával. A jótekonyság eme nemes gyakorlásában nagy érdeme van Petule Jakab műkertésznek.

## TORVÉNYKEZÉS.

§ Kinevezés. A budapesti kir. ítélőtábla Vidiczky János államtudományi doktor, mezőhegyesi lakost a budapesti kir. ítélőtábla területére ideiglenes minőségben díjas joggyakorló névezte ki.

**NEUMANN M.**

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító



**férfi-, fiu- és leánykaruha telepe**  
**Arad.**

**Oszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.**

Kívánatra ingyenes bérmentve.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

## Uj divatüzlet varrodával

egybekötve

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon szerzett bő ismeretségnél folytán egy divatárú üzletet női kosztüm és fehérnemű varrodával egybekötve nyitottunk. — Elvállalunk női kosztümök, pongyolák, bluzok, női fehérneműk, gyermekruhák gyors és pontos elkészítését. Nagy választék női angol kosztüm szövetekben. 5729

Maradék szövetek félárban.

Kiváló tisztelettel

## Mészáros Testvérek.

## APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-terti új Lloyd-palotában.

Szent Magyar Tudományos Színház aradi színpadán

Ma csütörtökön, 1911. december 7-én:

1. Mozgófényképesség. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben az Apollo színház állandó műsor-száma.

Megbuzult becsület.

Szenzációs társadalmi dráma 3 felvonásban. A Nordisk társaság felvétele.

3. A ravasz firni, Kacagató.

Az előadások kezdete délután 4 órától folytatódva egészen 11-ig tartanak.

Aranyárak: Felső emelet 1 kor. Zárterek 1 kor. I. emelet 90 fillér, II-ik hely 80 fillér, III-ik hely 70 fillér, IV-ik hely 20 fillér.

## URANIA

mozgófénykép-színház.

Szent Magyar Tudományos Színház aradi színpadán

Ma csütörtökön, 1911. december 7.

1. Lissabon. Látványosság. 2. Betörő macskák. Humoros. — 3. Dráma az expressz vonaton. — 4. Laci nyomoz. Mulatságos. — 5. Döntő bizonyítékok. Humoros. — 6. Arany öv. Dráma 2 felvonásban.

Előadások a. a. 1/2 órától kezdve este 11 óráig

## NYILTTÉR.\*

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érekeporos-gyára és temetőrendező-intézetéül.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Nachtnébel Gyula úgy saját, valamint apósa: Csiky Károly és sógora: Csiky Margit férj. Aszlán Jánosné, férje és gyermekei, ugyszintén rokonai nevében is fájdalmas szívvel jelenti, a legjobb feleség, gyermek, testvér és rokon

## Nachtnébel Gyuláné,

szül. Csiky Lenkéné,

folyó évi december hó 6-án déli fél 1 órakor, életének 26-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát.

A drága jó halott földi maradványai folyó év december hó 8-án délután fél 3 órakor fognak a Szent-László-utca 10. sz. alatti gyászszobából a róm. kat. vallás szer-tartásai szerint a felső temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra elhelyeztetni.

A boldogult lelki üdvéért az enged-telű szentmise-áldozat az aradi főt. mino-rita-atyák templomában folyó hó 11-én d. e. 10 órakor fog a Mindenhatónak bemu-tattatni.

Áldott legyen emlékezte!

Arad, 1911. december hó 6-án. 5879

## TARKASÁGOK.

\*

(Az okos katona.) Egy aradi tisztre az a kellemes feladat hárult, hogy az újoncokat ok-tatja. Akinek még nem volt dolga 33-as baka-ujonccal, az még sejteti sem tudja, hogy mi ez a feladat. A tiszte a multkoriban óraszámra magya-rázott tanítványainak a Dienstreglamáról. Midőn a magyarázattal készen volt, vizsgáztatni akarta ki-tűnő tanítványait. Odafordult az egyikhez s meg-kérdezte:

— Mi a feltétele annak, hogy valakit katonai pompával temessenek el?

A baka kis ideig gondolkodott, majd ragyogó arccal válaszolta:

— Az jelentem aláson, hogy meghaljon az ember.

(Az apa humorizál.) Tudvalevőleg az állami tisztviselők most drágasági pótlékokat kaptak. Nem lehet épen mondani, hogy valami nagyon meg let-tek volna elégedve, de a nő s főleg a családos tisztviselők elég szép összeget kapnak pótlék gya-nánt. Ugyanis minél nagyobb az állami tisztviselő családja, a pótlék is megfelelően nagyobb.

Tegnap egy közismert aradi állami tisztviselő elmaradt a hivatalából, mert családi örömeinek nézett elébe. Ma, hogy újra megjelent a hivatalá-ban, társai egymásután kereszték fel gratuláció-j aikkal. Az állami tisztviselő savanyu arccal uta-sította vissza a szerencsekívánságokat:

— Kérlek, hagyjatok el, — mondotta. — Tul-ságosan nagy öröm ért: egyszerre nagyobb drá-gasági pótlékokat fogok kapni.

Ebből a kartársak megértették, hogy a férjet kettős családi esemény érte.

(A praktikus orvos.) Egy vidéki orvos vá-rószobájában az egyik páciens sokáig várako-zott az orvosra. Mikor végre szorakerült, így szólt az orvoshoz:

— Nincs sok időm doktor ur, legyen szives gyorsan végezni.

— Tudja mit — mondotta az orvos — meg-írom a receptet és vigye el a gyógyszer-tárba és jöjjön vissza, amíg a gyógyszer elkészül, addig megvizsgálom...

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. J. Körösbánya. A közlendők közé so-rostuk.

R. Intézkedtünk, hogy megkapja.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Vegyvizsgáló-állomás. A törvényhatósági bizottság a belügyminisztériumtól kért enge-délyt hatósági jellegű vegyvizsgáló állomás fel-állítására és kérte az állami segítyezést is.

Megírtuk, hogy a belügyminiszter kedvezőtlen-intézte el a kérelmet. A földművelésügyi minisztérium ugyilátszik másképp gondolkodik és szándékozik Aradon egy vizsgáló-állomást létesíteni, mert ma arról értesítette a várost, hogy a hozzá érkezett terveket felülvizsgálattja és ennek megtörténte után érdemben is fog a kérdéssel foglalkozni.

## Budapesti áru- és értéktözsde.

Budapest, december 6

Készáru.

Amerika 1 1/2-el lecsobb. Kínát, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 különként számlálva:

Hata-ridő.

	Déli szarlat	2 órai szarlat
Buza 1912. áprilisra	11.85	11.84—11.85
Rozs 1912. áprilisra	10.37—10.38	10.37—10.39
Takaró 1912. májusra	8.45	8.46—8.48
Zab 1912. áprilisra	9.85—9.86	9.81—9.82

## Budapesti értéktözsde (Táv jelentés).

— December 6 —

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	110.60
Magyar koronajárdék 4%	90.55
Magyar koronajárdék 8 1/2%	78.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	91.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorjegy kölesön	220.—
Tiszasszab. és szegedi sorjegy kölesön	153.—
Osztrák járdék papírban	91.75
Osztrák járdék ezüstbe	94.75
Osztrák járdék aranyban	115.75
Osztrák koronajárdék 4%	91.75
1880. évi osztrák Államsorjegy	164.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.95
Magyar hitelbank-részvény	846.—
Osztrák hitelintézeti részvény	647.25
Osztr.-magy. Államvasut. részvény	726.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.57 1/2
London vista	240.60
Páris vista	95.42 1/2
20 márkás arany	23.52

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

## NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1911. december hó 7-én

B. Bérletszűnet.

B. Bérletszűnet.

Az olasz opera-társulat vendégfelléptével:

## Rigoletto

Opera 4 felvonásban. Szövegét írta: Piave F. M. Olaszból fordította: Nádaskay Lajos. Zenéjét szerző: Verdi József.

SZERMELEK:

A herceg	E. Nozzoli.	Magdalena	A. Biadi.
Rigoletto	T. Luci.	Marullo lovag	Keller I.
Gilda, leánya	D. Corsini.	Borsa Matteo	Vass Jenő
Sparafucile	Q. Lombardi.	Ceprano gróf	Csáky Ferenc

Kezdete este 1/2 órakor.

SALAMANDER  
cipők elárúsítása.

Oriási választék  
valódi amerikai  
VADASZ-CZIPŐKBEN.



A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kévéé pénzért tartós és elegáns cipőt. **Egységárak:** Női- és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivétel 20 . 50 .

## WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőárúháza.

Tessék-a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312. szám

# Könyv-, papír- és zenemű

kereskedésünket a teljesen modernül felszerelt raktárral folyó évi december hó 10-én Weitzer János-utcai üzletünkbe helyezzük át.

## Karácsonyi ajándékcikkeinket

december 10-ig az Andrásstéri üzletünkben, december hó 10-ike után a Weitzer János-utcában árusítjuk.

Saját érdekében kérjük az igen tisztelt vevőinket, hogy vásárlásaikat karácsonyra december hó 10-éig főtéri üzletünkben eszközölni sziveskedjenek.

**Ingusz I. és Fia**  
könyvkereskedő cég. 5714

Miért

Ne fogadjunk el  
Má-á-ást!!!  
csak óriás

# FEDÁK

Cipőcrém-et ???

Mert szép fényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbell 4891

Mert puhán tartja

Mert nem rongálja  
Mert Vizhatlanná teszi

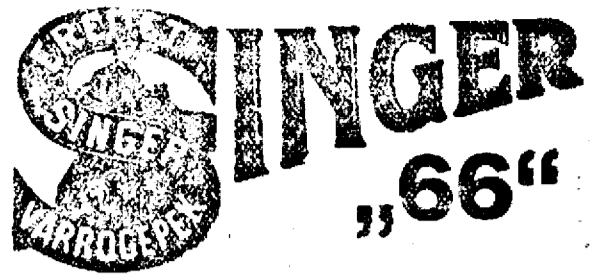
# a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy ÓRIÁS FEDÁK

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy 30 filléért  
más doboz 30 filléért  
ebben a drága i-  
lágban az egyedüli olcsóság



a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok  
— ügynökei útján vásároljunk. —

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.  
(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehéreneműtömeshez való utasítást tartalmazó füzet barkinek ingyen kiadatik.

Csak azoknak a cigarettázóknak  
a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 2 fillérrel többet kifizetni  
**Clubspecialité**  
20 lap 20 fillér  
10 " 12 " " "  
Vagyis 1 doboz 100 húvely 20 " " "  
Orvosi tanácsra a lapok nyomatlanok és minden lapocskában benne van a védjegy és a nyarás aláírása  
"MODIANO" víznyomással

5808

## Ruttkay József

Arad, Illés-utca 95 sz.

(Saját ház.)

Elvállalom mindennemű

## takaréktűzhelyek

építését, melyet kiváló szakértelemmel és felelősség mellett végzek.

Javításokat és átalakításokat gyorsan és jutányos árért végzek. 5841

## Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.



M. kir. államvasutak.

### Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Arad-Budapest.								
Állomások	Sv.			Gy.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Arad	5:53	6:08	6:28	11:57	12:10	12:31		
Sztronya	5:55	6:10		11:59	12:12	12:33		
Kürtös	5:57	6:12		12:01	12:14	12:35		
Lökös	5:59	6:14		12:03	12:16	12:37		
Bánhid m. aj. s.	6:01	6:16		12:05	12:18	12:39		
Országút	6:03	6:18		12:07	12:20	12:41		
Kötögyháza	6:10	6:25	6:45	12:14	12:27	12:48		
Ujkigyó	6:11	6:26	6:46	12:15	12:28	12:49		
Békes-Csaba	6:24	6:39	6:59	12:28	12:41	13:02		
Békes-Földvár	6:35	6:50	7:10	1:11	1:24	1:45		
Mezőberény	6:43	6:58	7:18	1:19	1:32	1:53		
Gyoma	6:56	7:11	7:31	1:42	1:55	2:16		
Mosót	6:57	7:12	7:32	1:44	1:57	2:18		
Mosótar	7:07	7:22	7:42	1:54	2:07	2:28		
Paszta-Pó	7:31	7:46	8:06	2:18	2:31	2:52		
Paszta-Tenyé	7:36	7:51	8:11	2:23	2:36	2:57		
Szajol	8:02	8:17	8:37	2:59	3:12	3:33		
Szolnok	8:03	8:18	8:38	3:01	3:14	3:35		
Ujvárad	8:27	8:42	9:02	3:25	3:38	3:59		
Tápiószecső	8:48	9:03	9:23	3:46	3:59	4:20		
Tápiószele	9:01	9:16	9:36	3:47	4:00	4:21		
Nagykát	9:19	9:34	9:54	4:09	4:22	4:43		
Tápióscsöb	9:49	10:04	10:24	4:39	4:52	5:13		
Tápióscsöb	9:54	10:09	10:29	4:43	4:56	5:17		
Mende	10:13			5:02				
Gyömrő	10:27			5:17				
Maglód	10:51	10:13	10:16	5:44				
Köbánya fel. p. u.	11:06			6:00				
Budapest k. p. u.	11:22	10:35	10:38	6:16				

Budapest-Arad.								
Állomások	Sv.			Gy.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Budapest k.p.u.	11:22	10:35	10:38	6:16				
Köbánya fel. p. u.	11:39			6:33				
Rákcs	11:57	10:21	10:24	6:51				
Maglód	12:15	10:39	10:42	7:09				
Gyömrő	12:33	10:57	11:00	7:27				
Mende	12:51	11:15	11:18	7:45				
Tápióscsöb-Tápióscsöb	12:58	11:22	11:25	7:52				
Tápióscsöb	1:16	11:40	11:43	8:10				
Nagykát	1:34	11:58	12:01	8:28				
Tápióscsöb	1:52	12:16	12:19	8:46				
Tápióscsöb	2:10	12:34	12:37	9:04				
Ujvárad	2:28	12:52	12:55	9:22				
Szolnok	2:46	13:10	13:13	9:40				
Szajol	3:04	13:28	13:31	9:58				
Paszta-Tenyé	3:22	13:46	13:49	10:16				
Paszta-Pó	3:40	14:04	14:07	10:34				
Mosót	3:58	14:22	14:25	10:52				
Gyoma	4:16	14:40	14:43	11:10				
Mezőberény	4:34	14:58	15:01	11:28				
Békes-Földvár	4:52	15:16	15:19	11:46				
Békes-Csaba	5:10	15:34	15:37	12:04				
Ujkigyó	5:28	15:52	15:55	12:22				
Kötögyháza	5:46	16:10	16:13	12:40				
Országút	6:04	16:28	16:31	12:58				
Bánhid m. aj. s.	6:22	16:46	16:49	13:16				
Lökös	6:40	17:04	17:07	13:34				
Kürtös	6:58	17:22	17:25	13:52				
Sztronya	7:16	17:40	17:43	14:10				
Arad	7:34	17:58	18:01	14:28				

Arad-Tócsa.								
Állomások	Gy.			Sv.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Arad	12:32	2:14	4:04	7:08	6:32	11:18		
Óhalom	2:26	4:15			6:45	11:25		
Maroscsanak	2:37	4:24			6:52	11:32		
Gyulai m. aj. s.	2:48	4:37			7:05	11:45		
Opálos	2:55							
Bánhid m. aj. s.	3:02	4:48			7:17	12:15		
M. Radna	3:07	4:53			7:22			
Milova-Odv.	3:15	5:01	7:44	7:29	12:28			
Konop	3:25	5:11	7:44	7:34	12:38			
Marosboros	3:38	5:24		7:46	12:53			
Sobornia	3:49	5:42		7:56	1:03			
Zám	4:06	6:06	8:11	8:12	1:13			
Sobornia	4:18	6:18	8:23	8:24	1:23			
Konop	4:31	6:31	8:36	8:37	1:33			
Milova-Odv.	4:44	6:44	8:49	8:50	1:43			
M. Radna	4:57	6:57	9:02	9:03	1:53			
Bánhid m. aj. s.	5:10	7:10	9:15	9:16	2:03			
Opálos	5:23	7:23	9:28	9:29	2:13			
Gyulai m. aj. s.	5:36	7:36	9:41	9:42	2:23			
Maroscsanak	5:49	7:49	9:54	9:55	2:33			
Óhalom	6:02	8:02	10:07	10:08	2:43			
Kürtös	6:15	8:15	10:20	10:21	2:53			
Sztronya	6:28	8:28	10:33	10:34	3:03			
Arad	6:41	8:41	10:46	10:47	3:13			

Tócsa-Arad.								
Állomások	Sv.			Gy.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Tócsa	8:15	3:51	10:57	2:05	8:51			
Sztronya	8:30	4:06	11:12	2:21	9:06			
Bánhid m. aj. s.	8:45	4:21	11:27	2:36	9:21			
Opálos	9:00	4:36	11:42	2:51	9:36			
Szajol	9:15	4:51	11:57	3:06	9:51			
Paszta-Tenyé	9:30	5:06	12:12	3:21	10:06			
Paszta-Pó	9:45	5:21	12:27	3:36	10:21			
Mosót	10:00	5:36	12:42	3:51	10:36			
Gyoma	10:15	5:51	12:57	4:06	10:51			
Mezőberény	10:30	6:06	13:12	4:21	11:06			
Békes-Földvár	10:45	6:21	13:27	4:36	11:21			
Békes-Csaba	11:00	6:36	13:42	4:51	11:36			
Ujkigyó	11:15	6:51	13:57	5:06	11:51			
Kötögyháza	11:30	7:06	14:12	5:21	12:06			
Országút	11:45	7:21	14:27	5:36	12:21			
Bánhid m. aj. s.	12:00	7:36	14:42	5:51	12:36			
Lökös	12:15	7:51	14:57	6:06	12:51			
Kürtös	12:30	8:06	15:12	6:21	13:06			
Sztronya	12:45	8:21	15:27	6:36	13:21			
Arad	13:00	8:36	15:42	6:51	13:36			

Arad-Temesvár-Jászvásár.								
Állomások	Sv.			Gy.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Arad	6:15	12:37	4:33	7:15				
Ujvárad	6:26	12:49	4:45	7:27				
Németság	6:42	1:05	5:03	7:43				
Vinga	6:55	1:18	5:19	7:56				
Orcaifalva	7:06	1:29	5:30	8:07				
Mercsifalva	7:16	1:40	5:40	8:17				
Szentandrás	7:27	1:53	5:52	8:28				
Temesvár-Jv.	7:44	2:10	6:09	8:45				

Temesvár-Jászvásár-Arad.								
Állomások	Sv.			Gy.			Tvk.	Sv.
	I-III.	L.II.	I.II.	I-III.	L.II.	I.II.		
Temesvár-Jv.	8:45	8:50	2:24	9:15				
Szentandrás	8:55	9:08	2:42	9:25				
Mercsifalva	9:05	9:22	2:58	9:35				
Orcaifalva	9:15	9:32	3:06	9:45				
Vinga	9:25	9:43	3:17	9:55				
Németság	9:35	9:53	3:30	10:05				
Ujvárad	9:45	10:13	3:47	10:15				
Arad	9:55	11:22	3:59	11:25				

(Közlekedés nem biztosított.)

**A legelegánsabb női felöltők csak**

**GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA**

**Női felöltők**  
Áruházában



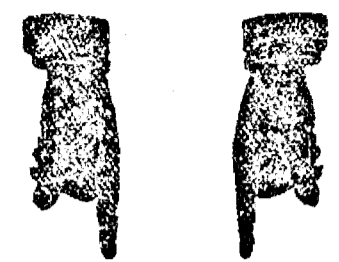
TELEFON: 855.

**ARAD**  
**ANDRÁSSY-TÉR 8**  
a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

**OCASSIO ELADÁS**

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

**OLCSÓ ÁRAK.**



6, esetleg 7 lóerős használt,  
de jókarban levő

**villanymótort**

**megvételre**

**keresünk.**

Cim a kiadóban.

Telefon 265. Andrassy-tér 16. Telefon 265.

megnyitlik december hó 11-én.

MODERN KÖNYVESHÁZA

ZENEMŰ-ES PAPIRKERESKEDESE

**JUHÁSZ ÉS TÁRSA**

Telefon 265. 6797. Telefon 265.

Csak a

**minőség**

6691

révén iett

**világhirű**

a valódi

A hygienikus

**PALMA** | Palmakaucsuk

kaucsuk-cipősarok | ágybetét

minősége

elsőrangú

**Végladásból megmaradt**

Gyermekjátékok, konyha-berendezési és egyéb alkalmi ajándék-tárgyak.

Minden elfogadható árban kaphatók.

5791

**KOHN JÓZSEF ARAD,**

Batthyány-utca 32. sz.  
Telefon szám 333.

Fürdőszobaberendezés, bádogos munkák és vízvezeték javítások azonnal eszközöltetnek.

# Karácsonykor az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát

az „Aradi Közlöny“ minden negyedéves

## előfizetője

- amennyiben előfizetési hátralékban nincs — az esetben -- ha havonként fizet elő, --

## ajándékul kapja.

**Tyukszemétől** mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagalin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

**Láb és kézizzadás** azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Pepp“ -val ecseteljük. A mirigyeket kiszárítja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

**Poloskák** kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

**Legjobb fekete Hajfestő** a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 421 **2 korona.**

**Kitűnő amerikai gummi** a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: **Hajós Arpád** gyógyszeriarázza ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeháza szomszé-  
g

25655—1911. kh. sz.

## Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8382 - 228 1897 sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékház“ létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. § a értelmében minden év, tehát a folyó 1911. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 8 díj és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyeréséért pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybéli vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag vagy főleg a háznál vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad sz. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díj fizetést elrendelő szabályrendelet életbe lépte előtti, vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s az óta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamába beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatba töltött el, amely szolgálat a cseléd-tartó elhalálása miatt szűnt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik, elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak. Egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalban személyesen jelentkezni, ahol jelentkezése ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok melléleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt xi nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1911. évi nov. hó 20-án.

Sariet,  
főkapitány.

**Aradi Nyomda**  
Részvénytársaság  
készít 100 darab  
**névjegyet**  
elefántcsontpapíron  
= nyomva =  
**2 koronáért.**



**APRÓ HIRDETÉSEK**  
folytatása.

**OKTATÁS.**

**Okleveles tanítónő**

Elvállalja mindkét nembeli elemi, polgári vagy felsőbb leányiskolai tanulók tanítását, valamint festészetet és kézimunkát is. Cim a kiadóhivatalban. 5742

**Magánvizsgálatokra**

gymns. reál és polg. isk. magántanulókat vagy korrepetálásra bejárókat mérsékelt díjazás mellett elvállal az izr. fiuinternátus Arad, Chorin Áron-u. 1. 5778

**Szagos lesz az utca**

amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-5251

**Allandó tanfolyam:**

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyersírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 8-8 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőszenő tantervek vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904

**Ha nem tud aludni**

ne Bromot, de Vojtek és Weisz hírneves rovarporát vegye. II-5251

**Kerékpáros**

**Gyorsfutár Vállalat ::**

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcal oldalon.) 1248

**Gartner Samu**

kerékpár- és varrógép raktára  
Weitzer János-utca 2. szám.  
Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb árakon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától fejjebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakaszorjavitó-műhely.

936—1911. gsz.

**Árlejtési hirdetmény.**

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1912. éven szükséges fűzer és liszt szállítása iránt folyó évi december hó 11 én d. e. fél 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: árjegyzék szerint. Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104 sz. szobában alulírottánál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi november hó 30 án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

**Csillárok,**

Villamos felszereléssel legokosabban

**Diamant-nál**

Atzél Péter-utca 2. (Zrínyi-utca)

**Jó egészségének**

fontartására használjon mindeukit

Kárpáti-féle

**epehajtót,**

mely a legkínzóbb fájdalom nélküli gyomortisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

**KÁRPÁTI JÁNOS**

gyógyszertárban 4676

ARAD, BOROS BENI TÉR.

5488/911 pmsz.

**Pályázati hirdetmény**

Dengl József által az aradvárosi árvaházban nevelt két r. kath. valásu árvaleány kiházasítása céljából 20000 koronás alapítvány 1910. évi kamatainak élvezetére pályázatot hirdetek és felhívom az érdeklődőket, hogy pályázati kérvényeiket hozám 1911. és december 15-ig nyujtsák be.

A pályázati kérvényhez csatolandó a folyamodó születési anyakönyvi kivonata, az árvaházi igazgató igazolványa, hogy folyamodó az aradvárosi árvaházban nevelkedett a tervezet házasságra vonatkozó anyakönyvvezetői kihirdetési tanusítvány.

A kiházasítási segély csak a házasság megkötése után fog utalványoztatni, ennél fogva a kamat élvezetére kijelölendő pályázó a házasság megkötését a kamat utalványozása előtt igazolni köteles.

Arad, 1911. november 29-én.

Varjassy polgármester.

26805—1911. szám.

**Verseny tárgyalási hirdetmény.**

Arad sz. kir. város tanácsa, Aradváros törvényhatóságának a nm. belügyminiszter ur által 118. 117—1911. szám alatt módosított és jóváhagyott 7007/251—1911. számú határozata alapján az aradvárosi Ferenctéri polgári fiúiskola.

A) tanári könyvtár könyveinek.  
B) ifjusági könyvtári könyveinek.

C) és a szertárak számára beszerzendő szakkönyveinek szállítására ezennel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A pályázatok Varjassy Lajos Arad sz. kir. város polgármesterének címére zárt borítékban f. é. december hó 31-ig bezárólag küldendők be. A zárt borítékok a következő felirattal látandók el: Pályázat a Ferenctéri polgári iskola könyveinek szállítására a 26805—1911. számú versenytárgyalási hirdetmény alapján.

Ajánlat fentebb megjelölt A. B. és C csoportok bármelyikére külön-külön, vagy pedig tetszőszerinti két vagy mindhárom csoportra is tehető.

Az A. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 200 K. azaz: Kettőszáz korona, a B. csoportra ajánlatot tevők kötelesek 40 K. azaz: Negyven korona, C csoportra ajánlatot tevők kötelesek 60 K. azaz: Hatvan korona bánompénzt több csoportra pályázok pedig a fentjelzett bánompénzeknek megfelelő összegét Arad sz. kir. város pénztáránál letétbe helyezni és letéti igazolványt ajánlatához csatolni.

A pályázat részletes feltételt és a könyvjegyzékek 1 (Egy) korona előállítási költség megtérítése ellenében, Arad sz. kir. város iskolaszéki hivatalában (Arad, városháza) bocsájtatnak az érdeklődők rendelkezésére.

Ajánlatot tevők ajánlataikban kötelesek kinyilatkoztatni, hogy a pályázati feltételeket ismerik, és azokat mindenben elfogadják.

E nyilatkozattal el nem látott hiányosan felszerelt, hiányos vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad sz. kir. város tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árkolcsóságára való tekintet nélkül tetszése szerint, teljesen szabadon választhasson.

Arad sz. kir. város tanácsától 1911. november hó 17.

A városi tanács.

**Legfinomabb színházi és dessert**

**czukorkák**

nagy választékban kaphatók

**Németh Imre**

cukorka különlegességi üzletében

Andrássy-tér 20. és Forray-utca 2. sz. a.

Telefon 418.

5320—1911. pmsz.

**Pályázati hirdetmény.**

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál újonnan szervezett a városifizetési rendezési szabályzatban a VIII. fizetési osztályba sorozott 3600 kor. kezdőfizetéssel és 1040 kor. lakbérlettel javadalmazott építésmérnöki állás főispáni kinevezés útján 1912. évi január hó 1-től betöltendő.

Felhívom azokat kik az 1893. évi I. t. c. 10 §-ában meghatározott képesítéssel és építésmérnöki oklevéllel bírnak s az építésmérnöki állást elnyerni óhajtják, hogy a képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelendő, méltóságos Urbán Iván Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánjához címzendő pályázati kérvényeiket hivatalomba 1911. év december hó 15-ig nyujtsák be.

A kinevezendő köteles állását 1912. január 1-én elfoglalni.

Varjassy, polgármester.



**HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE**

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

**FÜZŐIMET**

Készitek pongyola, has és halcsont nélküli fűzőket a legújabb módszerrel. Elfogadom fűzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat olcsón és pontosan eszközlök.

5646

**VARGA D. DANI**

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrássy-tér 20. Telefon 308.



Ezen rovatban minden szöveg-  
esetben belátásnak ára 4 fillér,  
vastagabb betűkkel 8 fill.

# APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.  
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.  
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakosóknál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkeresésnél, (a jellegű levelek kivételével) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, válaszbeli megkeresés. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítható. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szövegek a közlőben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjlanul megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELTNEK FEL.

## Ajánlatokhoz,

meleyeket valamely jelge alatt kérdenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert készítettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, meleyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül el nem vették, a kiadóhivatal megsemmisíti.

## LEVELEZÉS.

### Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly“ kézfinomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

### „Mielke.“

Szokott helyen levél várja. 5351

### Női leányok,

hajtjuk, legujabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

### Érdek

nélküli barátságára vágyom oly distingvált urinőnek, ki őszinte, odaadó vonzódásomat kellően értékelni tudná. Kor mellékes. Jelige: „Rövid az élet, mulatni kell“ a kiadóba. 5878

### Valódi

francia és angol illatszerek, hölgy-porok és más kosmetikai cikkek, a legdivatosabb hajtjuk, oldalásuk, hajbetétek és kefének Hegedüs Gyula kefe-, pipere- és illatszer-kereskedésében. 5451

### „Ószi rózsá.“

Sürgős levele van a kiadóhivatalban. 5850

### 607.

Higienikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

## ÜZLETEK.

### Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

### Eladó

igen jó forgalmu kézmű és divatáru üzlet, Arad megye legforgalmasabb, legnagyobb környékkel és megye szerte híres piacokkal bíró helyén, visszavonulás miatt. Cím a kiadóhivatalban. 5781

## Egy reklamvállalat

és egy üzlet eladó. Kevés tőke szükséges. Bővebbet a Gyorsfutár irodában. 5872

## E-ökelő vevőkörrel

női kalap salon, teljes berendezéssel, eladó. Cím a kiadóhivatalba. 5890

## INGATLAN.

### Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen üzletnek alkalmas, a Szabadság-tér mellett 15.000 forintért eladó. Cím a kiadóban. 5784

## KÜLÖNFÉLE.

### Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerétől. Siker garantírozva. II-5251

## ALKALMAZÁST NYER.

### 2 segédet,

kik magyar, román, esetleg tót nyelvet is beszélnek, a rőfös és fűszer szakmából (lehet idősebb is.) azonnali belépésre. Ugyanott egy nagyobb szabású varroda önnálló vezetésére, jó fizetéssel egy ügyes szabásznő kerestetik. Fényképes ajánlatok igények megjelölésével küldendők Merkler Vilmos céghez, Borosjenő. 5829

### Irodista, vagy irodistandó

mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható“ jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 5863

### Gyári részvénytársaság

irodája, négy polgárit végzett ügyes fiatalembert gyakornokul felvesz. Cím a kiadóhivatalban. 5864

### Gyakornok,

ki irodai teendőkből némi jártassággal bír, azonnali belépésre kerestetik. Magyar és német nyelvű ajánlatok Seidner Bernát és Fia Soborsin címre küldendők. 5862

### Német bonno

egy 10 éves gyermek mellé, ki a háztartásban is segítkezik, kerestetik. Zrínyi-utca 4. 5876

## KIADÓ LAKÁS.

### Egy elegáns

utcai butorozott szoba külön bejárattal, azonnal kiadó Edelspacher-utca 1. sz. 5760

### Teljesen modern

1-7 szobás irodának is alkalmas lakások, raktár és műhelynek alkalmas pinczék, az Erzsébet királyné-körút 25. szám alatt (az igazságügyi palota mellett) épült új házban. Május 1-re kiadók. Felvilágosítás nyerhető, József főherceg-ut 18 szám alatt a házmeztérnél. 5801

### Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál egy csinosan berendezett külön bejárattal butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

### Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

## VÉTEL ÉS ELADÁS.

**HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás“ rovatát használja**

### Értesítés!

Van szerencsénk a jótékony célú asztaltársaságok igen tisztelt vezetőségét értesíteni, hogy szegény gyermekeknek karácsonyi ajándékkul szánt cipőket a legolcsóbb árban számítjuk. Pártoljuk a helyi ipart! Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. 3451

### Cocus lábtörölők,

cocus szőnyeg, fürdő gyékények és más háztartási cikkek nagy választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula üzletében, Arad, Andrassy-tér 15. 5451

### Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívom Arad, Forray-utca, gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella. 4931

### Billárdof,

használt, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Schmidt Antal tanító, Pankota. 5876

## Likör aromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

## Viszonteladónak

diszes fali naptárak, remek karácsonyi díszek 100 drb. k. 8. legszebb kredencpapír, olesó levélpapírok, karácsonyi és ujévi képes levelezőlapok Mesés és képeskönyvek legjutányosabb árban. Krausz Paulin színház épület. 4817

## Ocska ajtó és ablakok

Petőfi-utca 4. számú ház lebontásánál eladó. Értekezni ugyanott. 5880

## Bor eladás.

Mericskay Sándor arad-hegyaljai bortermelő ajánlja saját termésű kitűnő 6- és ujbortait hordókban és palackokban, valamint saját termésű törkölypálinkáját. Arad, E. Választó-utca 26. 5445

## Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

## Erdélyi faom ajalmákat

ajánlok kilóját 16, 20 és 30 krajcárért. Boros Béni-tér 4. (Szelleház.) 5861

## 30-40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

## Önborotváló gépek,

„Gillette“, „Miva“, „Vedette“, „Autostrop“ s másféle borotvák legnagyobb választékban Hegedüs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 5451

## Patkány Confect.

Új patkány-egérirtószer husból előállítva. Biztos hatású és veszélytelen más állatokra. Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

## Képkerekből 4901

legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszműáru kereskedésében. Telefon 568. Üvegezést is vállal.

## Czipő eccassio

leszállított árakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3726

## Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251